DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS

DE

VERATRINO, EJUSQUE USU MEDICO, OBSERVATIONIBUS CLINICIS INVESTIGATO.

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS

DE

VERATRINO, EJUSQUE USU MEDICO, OBSERVATIONIBUS CLINICIS INVESTIGATO,

QUAM,

FAVENTE SUMMO NUMINE,

EX AUCTORITATE RECTORIS MAGNIFICI,

LUDOV. GERHARD. VISSCHER,

PHIL. THEOR. MAG. LITT. HUM. DOCT. ET PROF. ORD.

AMPLISSIMIQUE SENATUS ACADEMICI CONSENSU,

NEC NON

NOBILISSIMAE FACULTATIS MEDICAE DECRETO,

PRO GRADU DOCTORATUS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS,

IN ACADEMIA RHENO-TRAJECTINA,

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS,

ERUDITORUM EXAMINI SUBMITTIT

Cornelius Constantinus Röell,

WELLENSI-GELRUS.

DIE I JULII, A. MDCCCXXXVII, HORA VI.

TRAJECTI AD RHENUM,

APUD C. VAN DER POST, JUNIOREM.

MDCCCXXXVII.

Andere sagen nur die Wahrheit, wenn sie ihren Ruhm befördert und begreifen nicht, dass es weit rühmlicher ist seine Unglücksfälle zu erzählen, als seine besten Erfolge; und dass derjenige, der einen Fehler bekennt, nur mit andern Worten sagt, er sey heute weiser als gestern.

ZIMMERMANN.

TYPIS C. A. SPIN.

VIRO REVERENDISSIMO

ADRIANO CORNELIO RÖELL,

VERBI DIVINI MINISTRO, COLLEGII, CUI RERUM ECCLESIASTICARUM CURA IN PROVINCIA HOLLANDIA MERIDIONALI TRADITA EST, SOCIO,

PATRI OPTIMO CARISSIMO.

PIO AMORE,

NEC NON

VIRO HONORATISSIMO

ADRIANO GOEKOOP,

ORDINI EQUESTRI LEONIS NEERLANDICI ADSCRIPTO, INSPECTORI RERUM HYDROTECHNICARUM, PLURIUM SOCIETATUM ARTIUM SCIENTIARUMQUE SOCIO, ETC. ETC.

AVUNCULO PER AFFINITATEM,

MIHI PLURIBUS NOMINIBUS DILECTO,

HANC DISSERTATIONEM

D. D. D.

Auctor.

L. S.

Cum ante aliquod tempus mihi insignes obvenirent laudes, in Anglia et Germania Veratrino tributae, me desiderium cepit hujus medicamenti vires explorandi, metuens ne, quod haud raro evenit, jactanter essent elatae. Communicando observationes factas, satisfacere possem legi academicae, dissertationem postulanti eum, qui lauream doctoralem petit.

Postquam autem Veratrini miracula non probata inveneram, retinuissem potius observationes meas, metu ne, quae a juvene medico fuerant relata, minoris haberentur momenti, si de laude ageretur, ab experti Aesculapii sacerdote cuidam medicamento tributa; tum enim oleum et operam perdidissem. Temporis autem angustum spatium, intra quod Academiae valedicere fas erat, nec non recordatio effati Zimmermanni, *quod huic dissertationi inscriptum*

est, me a proposito retinuerunt. Accipis ergo, L. B. mea qualiacunque observata, cum adnexa epicrisi. Haec praecedere debere historiam botanicam et chemicam Veratrini, nec non morborum, in quibus a variis auctoribus adhibitum est, putavi. Quae, autem supra monui, me praeservent a judicio nimis severo, te humaniter rogatum velim.

Liceat mihi hac occasione publice gratum obtestari animum vobis, Viri Clarissimi, disciplinarum physicarum et medicinae in nostra academia Professores! Si cum ulla fiduciâ, quantulacumque ea sit, ingrediar curriculum momenti plenissimum, eam vestrae institutioni, Cll. de Fremerij, Suerman, Wolterbeek *et* Schroeder van der Kolk, *vestrisque consiliis debeo. Quod et vobis dictum est, Cll.* Alexander, Tilane *et* Suringar, *quibus ducibus mihi licuit aegrotantes in Nosocomio militari majore Rheno-Trajectino et in Hospitio sancti Petri, quod Amstelodami est, visitare. Semper mihi remanebit jucundissima memoria voluptatis, quam ex familiari consuetudine domesticâ cum nonnullis vestrum percipere*

mihi licebat. Quid singulis debeam, hic enumerare non opus est; probent facta mea animum iis semper gratissimum.

Tibi vero, Cl. Suerman, *Promotor carissime! inprimis solvatur tributum animi, qui te magni facit, pro summa humanitate, quâ per totius vitae Academicae spatium, nec minus in hac conscribenda dissertatione, mihi semper dux et adjutor exstitisti. D. O. M. Te et cunctos Praeceptores, ad gloriam orbis docti, ad utilitatem studiosae juventutis, et ad salutem aegrotantium, diu conservet incolumes.*

Sincero animo insuper vobis gratias ago, qui mihi occasionem praebuistis nostrum medicamentum applicandi, vel, communicatis morborum historiis, libris suppeditatis, aliove modo auxilium vestrum in hac dissertatione conscribenda, mihi haud denegastis.

Tristissimum restat officium, hic vobis valedicendi, Amici dulcissimi! quos inter vos, quibuscum in sodalitio, Felix qui potuit rerum cognos-

cere causas, *litterarum, amicitiaeque gaudiis delectabar, non ultimum occupatis locum. Per sex annos, quos in hac Musarum sede vixi, reapse expertus sum, praecipue in arctiore amicorum consuetudine, quid sit germanis Academicis uti amicis.* Δακρυόεν γελάσας *vitam hanc, nimis celeriter eheu! praeterlapsam, respicio. Valeatis, Juvenes carissimi! Vestra res ita agatur, uti animus meus vobis adprecatur, et de nostra intima amicitia Horatianum illud: »Coelum, non animum mutant;" valeat in perpetuum.*

PARS PRIOR.

HISTORIA VERATRINI BOTANICA, CHEMICA ET MEDICA.

§ 1. *De Colchicacearum familia.*

Inter illas regni vegetabilis familias, quae non tantum forma externa constituuntur, sed et principio proximo, proprio atque activo gaudent, ideoque arctiori, ut ita dicam, naturae vinculo junguntur, pertinet omnino Colchicacearum familia. Haec enim, quae Melanthacearum nomine a Brownio, Merenderarum a Mirbellio dicitur, atque a Jussievio ad Juncorum, Liliorumque genus relata fuerat, sequentibus characteribus botanicis distinguitur:

Herbacea est. Flores hermaphroditi, interdum polygami. Calyx sexpartita, colorata. Stamina sex, calyci inserta. Antherae externe sese ape-

rientes. Germina tria. Capsulae tres, latere interiore dehiscentes. Semina plura cum testa membranaceâ (1).

Praeterea vero sapore acri innotescit ac proprietatibus venenatis, quae quidem principio peculiari debentur, a recentiori chemia detecto, et Veratrini nomine designato.

Quodsi quaeras, quaenam huic affines habendae sint familiae, Colchicaceae medium tenent inter Juncos et Lilios. Ab his distinguuntur tribus stigmatibus, et seminis testâ membranaceâ, nunquam crustatâ. Ab illis, calyce colorata, et capsulis distinctis, vel separatis tempore maturationis (2).

Praecipua genera sunt Colchicum, Veratrum, Merendera, Narthecium, Bulbocodium etc. (3).

---

(1) Cff. De Cand. Flore Franc. III, p. 192.

Ordines naturales plantarum eorumque characteres, etc. auctore Bartling. Gottingae, 1830, pag. 51.

Anleitung zur Kenntniss sämmtlicher in der Pharmacopoea Borussica aufgeführten officinellen Gewächse von K. S. Kunth. Berlin, 1834. p. 76.

Nouveaux élémens de Botanique, par Achille Richard. Bruxelles, 1833, p. 220.

(2) Cf. Ach. Richard, l. c.

(3) Cf. Bartling, l. c.

Nos vero in hac disquisitione de utroque genere primum memorato tantum dicemus, quia horum unice vires medicae exploratae sunt.

§ 2. *De Genere Colchico et Veratro.*

Colchicum, cujus unica species est C. autumnalis (*Herfst tijdelooze*), describitur sequenti modo.

Perigonium tubulosum est, longum, bulbo innascens, limbo campanulato, 6-partito; stamina apici tubi inserta; antherae oblongae versatiles. Ovarium 1. Styli 3 longissimi; stigmata totidem adunca. Capsula 3-lobata, lobis inflatis, erectis, basi coalitis, polyspermis. Tanquam characteres specifici Colchici autumn. (Linn. Cl. VI, Ord. I.) praeterea citantur: bulbus submultiflorus; flores folia diu praeëuntes, folia plana lato-lanceolata.

In patria nostra non adeo frequens est. Invenitur juxta fl. Mosam et in provincia Transisalana inter Daventriam et pagum Olst. Denique in Germania, et in parte meridionali Europae, in locis humidis (1).

---

(1) Cff. Flora Belgii Septemtrionalis, auctore V. Cl. Van Hall. Vol. 1, pag. 304.

In officinis prostat Bulbus, sive radix Coleh. Est bulbus ovalis vel rotundus, quodammodo compressus, ad basin multis radiculis praeditus, longitudinis pollieis, interne albus, externe flavus cnm eute externâ brunneâ, sapore aeri, odore nauseoso et Minore dosi purgat et vomitum exeitat; majore, lethalem effectum producit. Memoratu autem dignum ets, Colehic. autumn. verno tempore valde aere et venenatum esse, quippe plenum materiae extraetivae amarae. Post effloreseentiam vero acritas omnino disparet, atque certam quandam quantitatem continet materiae extractivae dulcis et innocuae, quae in Oriente, et speciatim in regione Kraïn et prope urbem Triest (1) alimenti loeo adhibetur. Reeentiori tempore flores ac semina ejus plantae in usum medicum venire consueverunt.

Seeundum genus, de quo agendum est, Veratrum, (Linn. Cl. XXIII. Ord. I.) flores habet polygamos. Calycis folia sex, basi adnata. Stamina sex, calyci inserta. Antherae reniformes,

---

(1) Cff. Dierbach, Abhandlung über die Arzneikräfte der Pflanzen. Lemgo, 1831, pag. 335.

De Candolle, Versuch über die Arzneikr. der Pflanzen. 1813, p. 353.

bilabiatae, extrorsum dehiscentes; Germina tria; Semina parietibus internis capsularum inserta.

Tres habet species. V. album, V. sabadilla et V. officinale.

Veratrum album (*witbloemige nieswortel*) distinguitur ab aliis speciebus, racemo decomposito, rhachide villosa, floribus omnibus brevipedicellatis, albidis, bracteis pedicello parum longioribus (1).

Radix, quae in officinis prostat, est rotunda, simplex, extus brunnea, intus alba, multis radiculis obsessa. Sapor acer. Est purgans, emeticum et sternutatorium efficax. Flores et folia eâdem, licet minori, virtute gaudent.

Invenitur in Alpium cacuminibus, et in Europa Meridionali.

Veratrum sabadilla Retzii sic describitur: Folia radicalia ovali-oblonga, obtusa, nervosa; caulis subaphyllus; panicula subsimplex, flores brevi-pedunculati, nutantes (2).

---

(1) Cff. Nees von Esenbeck, in voce.
Linnaei Systema vegetabilium, in voce.
Kunth, l. c. p. 78.
Jacquin, flor. austr. p. 335.
(2) Cf. Nees von Esenbeck, in. op. laud. in voce.

Invenitur in insulis Antillis et forsan in Mexicone. Semina hujus speciei et V. officinalis quae in Andis Mexicanis invenitur, in officinis prostant nomine seminum sabadilléos.

Quae in commercio prostant, ex miscela constant capsularum, brunneo-flavarum, oblongarum, quae ternatim adnatae et clausae, vel vacuae sunt, cum seminibus ipsis et pedicellis. Semen habet colorem externe brunneum, imo nigrum, intus flavum; odorem nullum, saporem acrem. Oblongum est, in uno latere planum, in altero elevatum; in una extremitate obtusum, in altera acuminatum (1).

§ 3. *Historia chemica Veratrini.*

Exposita plantarum, quae ad nostrum argumentum pertinent, descriptione botanica, convenit ut de analysi chemica agamus, cui fuerunt subjectae. Haec autem non ante annum hujus saeculi XIX instituta videtur, quum Doctt. Pel-

(1) Cff. Trommsdorff; Neues Journal der Pharmacie. 1821. Bd. 5, Stück V, pag. 4.

Pharmacopaea Belgica in voce.

letier et Caventou, suspicantes, peculiare iis inesse principium, cui saporem acerrimum deberent, examini analytico subjicerent Radices Veratri albi, Colchici autumnalis, et Semina Sabadilleos. Societati Philomaticae Parisiensi analysin suam communicaverunt (1) ac insequenti anno eandem publici juris fecerunt (2).

Neque ita diu post, anno scilicet 1821 prodiit (3) altera Seminum Sabadilleos analysis, a Doct. Meissner Halae instituta, quam jam M. Februario A 1819 a se factam esse, testatur. Ignorasse autem Gallo-Francorum labores videtur, quum adjiciat de sem. sabad.: »Ueber seine Mischungs-»beschaffenheit sind, so viel mir bekannt, noch »keine Angaben vorhanden."

Succincte videamus de utraque analysi. Meissner, vim efficacem drasticam sem. sabadill. considerans, principium horum seminum activum cognoscere cupiebat, eorumque analysin sequenti

(1) Cf. Journal de Physique, Août 1819.

(2) Cff. Annales de Chimie et de Physique. 1820, tom. XIV, pag. 69 et seqq.

Trommsdorff, N. J. der Pharmacie. 1821, 5 Band, 2 Heft.

(3) Cf. Trommsdorff, in. op. laud. 1821, 5 Band, 1 Heft.

modo instituit. Infusionem sem. sabadill. in Aeth. sulfurico evaporavit, quo separatum fuit oleum flavum, et materies brunnea resinosa, quae, iteratis vicibus in Alcohole soluta, et evaporata, fere omnem amisit colorem. Residuum tractatum cum solutione Carbon Pot. deposuit pulverem albescentem, acrem, proprietatibus alcaloideïs praeditum, cui, tanquam principio in hisce seminibus activo, nomen dedit *Sabadillini.* Praetulit autem nomen *Veratrini*, postquam ei patuisset, illud principium etiam in ceteris veratris adesse.

Quantitas Sabadillini, hac operatione acquisiti, parca fuit, nempe 2, 8801 ex 500 partibus seminùm.

Naturam acidi, quocum Alcaloïdeum in seminibus fuit conjunctum, ignorabat. Ceterae substantiae constituentes, quas invenit, erant oleum, resina, materies extractiva dulcis et amara, salia et fibrae plantarum. Albumen desiderabatur (1).

Pelletier et Caventou (2) prima analysi,

(1) Cf. Trommsdórff, l. c. pag. 33.

(2) Cff. Annales etc. citat.

acquirebant crystallos albescentes, acidos, quibus nomen dederunt *Acido Cevadici:* scilicet, semina sabadilleos Gallis dicuntur *Cevadille.* Deinde autem analysin instituerunt analogam praeparationi ceterarum Alcaloïdeärum. Extractum Alcoholicum in aq. solvebatur, huic additum fuit Acetas plumbi, quo praecipitatum oriebatur, compositum ex Acido, quocum Veratrum conjunctum fuerat, et plumbo; quo per Acid. Hydrosulphuricum separato, illud Acidum formam assumpsit crystallinam. Residuo, cum Alcohole calefacto, ante refrigerationem additum fuit Carbonas Magnesiae, quâ operatione praecipitatus fuit pulvis albescens; qui tandem, denuo in Alcohole solutus, partim evaporatione, partim additione aquae, exhibebat alcaloideüm, ab iis *Veratrinum* nominatum, quod conjunctum videbatur Acido Gallico. Investigatis deinde Veratro albo et Colchico autumn. idem inveniebatur et in ultimo praeterea. Inulinum. Dolendum, ab iis non recenseri varias quantitates Veratrini ex diversis plantis acquisiti, quod in praeparando magni esse momenti debet.

Ab hoc inde tempore, Veratrinum non amplius,

saltem non de industria fuit indagatum, donec Doct. Couerbe M. Maji 1833 Academiae scientiarum, quae Parisiis est praelegit, examen chemicum quarundam mater. organ. quat. (*Recherches chimiques sur quelques substances quaternaires d'origine organique*) in quo experimenta, et inventa retulit, a praecedentibus longe aliena (1).

Extracto alcohol. Sem. Sabadill. addidit aquam, Acido sulphurico acidulatam. Ac. sulphuric. separabatur a sulphate Veratr., hac operatione nato, ope potassae. Tali agendi ratione materiem acquisivit valde impuram cui, injuriâ, nomen dedit Veratrini. Longe enim differt, ab alcaloideo, ab antecessoribus acquisito. Ratio inter Sem. Sabadill. et Veratr. ex iis acquisitam, quae apud Meissner fuit 1:0,00058 et apud Couerbe 1:0,0104 (ex sem, sabadill. ℔ j. acquirit hujus veratrini impuri dr. j.) jam indicat hujus minorem puritatem, quia tanta differentia, in diversa praeparatione non haerere potest. Praeterea vero, ejus Veratrium adspectum habet resinae flavae. Hanc tamen in commercium mittere jubet (2),

(1) Cf. Annales de Chimie et de Physique. tom. 52, pag. 352.

(2) Eduard Simon ex eadem quantitate sem. sabad. quae

Haec materies solvitur in Alcohole. Si additur primum Ac. nitricum, dein Potassa, praecipitatur resina minus flava, quae, tractata Aqua ebulliente, refrigeratione deponit crystallos subroseos, quibus nomen tribuit *Sabadillini*.

Residuum, post separationem horum crystallorum, evaporatur, et sub forma guttarum, super aquam natantium, separatur resinosum corpus, ab illo *Resino-gummi Sabadillini* vocatum.

Quae remanent cum Aethere puro calefiunt, et post refrigerationem deponitur pulvis albescens, secundum eum *Veratrium* Pellet. et Cav. (1).

Couerbio praebuit veratrini partes 40, eádem operatione acquisivit 54 partes. Refert ex 40 ℔ semin. sabadill. prouti in commercio prostant, post depurationem ab adhaerentibus, tantum 12 ℔ sem. remanere. Ad evitandam pulvere sternutationem excitatam, semina spiritu vini madefacta trituravit, in machina huic scopo adaptata.

Cff. Berliner Jahrbücher. Th. XXXV, Heft 1, pag. 129—136. Pharmaceutisch Centralblatt für 1835. 1 Band, N°. 12, pag. 329.

(1) Ex hisce patet Turnbullium errasse, dicentem, veratrinum constare ex tribus hisce principiis: sabadillino, veratrino et monohydrate sabadillini; agit nempe T. de veratrino puro, quod jam est unum horum trium principiorum contentorum in materia impura, a Couerbio Veratrino dicta. Documentum est errorum, qui proveniunt a denominandis diversis rebus eodem nomine.

Resinam flavam tandem remanentem vocat *Veratrin*, dum alcaloïdeum a P e l l e t i e r detectum *Veratrine* dicit. Sabadillinum a Veratrino sequentibus differt momentis:

Solvitur in aqua, non in Aethere. Crystallos formare potest. Gaudet praeterea hisce proprietatibus. Albicat; valde acris est. Funditur ad 200° Centigr., quando adspectum acquirit resinosum. Cum Ac. Sulph. dil. sulfatem format crystallisabilem. Idem valet de Ac. muriatico. Ac. nitrico calido mutatur in resinam acidam. Caeterum ipsa valde alcalina est.

Quoad compositionem, haec sequentibus numeris declaratur. Constat enim ex:

Carbonici	64, 18	partibus.
Azoti	7, 95	»
Hydrogenii	6, 88	»
Oxygenii	20, 99	»

Proprietates Veratrini sequentes exhibentur. Est pulvis albus; color enim flavescens impuritatem indicat, forsan ab adhaerente materia extractiva, aut Veratrino in statu salis. Odor nullus est; sapor acerrimus, non amarus. In aqua vix solvitur. Aq. ebulliens enim millesi-

mam tantum partem solvit. Facillime contra, Alcohol idem efficit. Funditur, si exposita sit, secundum Meissner, Pelletier, Caventou et Thénard (1) calori 50° centigr., secundum Couerbe 115° centigr. Ipse autem nescit, unde haec differentia pendeat. Cerae similis tunc evadit et refrigerata, succinum quodammodo refert. In vase aperto igni exposita, decomponitur et magnam carbonis quantitatem relinquit; quae, incinerata, omnis fere disparet. Colorem restituit infusionis Heliotropii, Acidis rubefactae. Excepto Acido nitrico, saturat Acida, quibuscum salia plane crystallisabilia formari, negant auctores primum citati, affirmat Couerbe.

A ceteris Alcaloïdeïs, emetinâ exceptâ, differt Veratrinum, quod in crystallinam formam redigi non potest. Emetina autem Acido nitrico resinae rubro-brunneae formam accipit, Veratrinum autem eo non afficitur. Hanc proprietatem etiam habent Chininum, Cinchoninum et Picrotoxinum, a quibus Veratrinum, licet jam diversum forma sua pulveris, sequenti modo distinguitur:

---

(1) Cff. loc. citt.

Picrotoxinum non solvitur in Ac. Acetico dil., cetera quidem. Chininum solvitur in Aethere sulphurico, Veratr. et Cinchon. minime. Denique concutiendo cum Alcohole frigido non rectificato, facile solvitur Veratr., difficillime vero Cinchon. Aut refrigerando solut. utrorumque Alcaloideorum in Alcohole ebulliente, Cinch. crystallos formabit, Veratrinum autem formam pulveris accipiet (1.)

Ex sententia W. Vasmer, Ac. sulphuric. fumans est egregium reagens Veratrini. Illud Acidum (cum alio Ac. sulphuric. id non obtinetur) in solutionem, quae $\frac{1}{3000}$ veratr. continet, producit colorem rubrum, amethistae similem, profundiorem, si ei major insit quantitas Alcaloïdeï. Aqua hunc colorem statim destruit (2).

Quae de praeparatione Veratr. jam dixi, sufficiant. Orfila ac Magendie praeparationem indicant, quam Pell. et Cav. secuti sunt (3).

---

(1) Cf. Trommsdorff, N. Journal der Pharmacie. 1830, Bd. XX, Stück 1, p. 139.

(2) Cf. Brandes Archiv. für Pharmacie. Band. LI, pag. 74.

(3) Cff. Eléments de Chimie etc. par Orfila. 5me edition, 1831, tom. 2, pag. 260.

Thenard tantummodo infusione aquosa Sem. Sabadilleos uti, eique acetatem plumbi ceteraque addere jubet (1); qua vero agendi ratione, fortasse minor quantitas Veratr. acquiritur.

Compositio sequens est: (2).

Carb.	66, 75.
Az.	5, 04. (3)
Hydrog.	8, 54.
Oxyg.	19, 63.

§ 4. *Experimenta de Veratrini effectu in animalia.*

Etiamsi chemicorum Gallo-Francicorum dissensus de Veratrini praeparatione ac proprietatibus nondum ab omni parte fuerit solutus, pergere tamen convenit ad experimenta, quae propius nostrum argumentum spectant, quibus

---

Magendie, Nouveau formulaire etc. cujus exstat versio Belgica: Voorschrift tot de bereiding en gebruik van vele nieuwe Geneesmiddelen. 1822, pag. 40.

(1) Cf. Traité de Chimie etc. par Thénard. 5m edition. 1827. tom. III, pag. 737.

(2) Cf. Thénard, loc. laudat. pag. 728.

(3) Pelletier et Cavent, in Opp. Citt. contendunt, Veratr. Azoto carere.

scilicet primum effectus Veratrini, in organismum animalem, fuit exploratus.

Praeïvit hac in causa Cl. Magendie cujus experimenta a Cl. Andral commemorantur (1). Haec quidem spectant effectum acetatis Veratrini; veruntamen procul dubio ex iis ad ipsius principii alcaloïdeï actionem concludi potest, quam imo efficaciorem etiam esse suspicaremur.

In nares canis injectum acetas veratrini, violentam sternutationem excitavit, cum effluxu muci sanguinolenti. Sequentibus verbis refert Magendie, quomodo ad hoc experimentum fuerit perductus: »voici ce qui me fit songer à faire cette experience: plusieurs personnes qui assistaient à mon cours de Physiologie expérimentale sur l'action des Médicamens, voulurent connaitre les propriétés physiques de la vératrine, et, en consequence, goutèrent et flairèrent cette substance. Presque immédiatement après elles furent prises d'un éternument très fort, et qui continua plus d'une demi-heure.

(1) Cf. Journal de Physiolog. experim. par Magendie 1821. tom. 1, pag. 65.

C'est alors que je mis de la vératrine dans la narine du chien, qui se mit aussitôt à éternuer, de sorte, que pendant assez longtemps, les assistans et l'animal firent connaître de la même manière les propriétés sternutatoires de la substance, et montrèrent que, sous certains rapports, les animaux ne diffèrent point de l'homme."

In os immissum, salivationem copiosam provocavit. Si in intestini quandam partem inducebatur, statim contractio sequebatur, cum muci, per anum et vomitum, copiosa dejectione. Eadem symptomata sequebantur si gr. ij in pleuram, tunicam vaginalem, aut venam jugularem injecta fuerant, quibus supervenerunt respiratio accelerata, convulsiones, tetanus et mors.

§ 5. *Effectus, post Veratrini adhibitionem in homine observati.*

Consentiunt omnes auctores de actione hujus principii efficacissima in membranas mucosas. Simulac particulae minimae attingant conjunctivam oculi, irritatio et lacrymatio mox sequuntur; quando inhalantur, purgatio et vomitus;

In cutem integram applicatum, titillationem, calorem, et levem rubescentiam excitat. Turnbull (1) testatur, haec symptomata, quae non oriuntur nisi a Veratrino puro, post usum per aliquod tempus protractum, obtineri in toto corpore; quod a ceteris auctoribus non confirmatur, saltem non post infrictionem in cutem integram, qua methodo T. semper usus est. Imo secundum eum, interdum oriuntur motus involuntarii aliorum, quam cum Veratrino tractatorum musculorum, imprimis oculi et faciëi.

Si methodo endermatica applicatum fuerit, brevi vehemens sequitur inflammatio, anxietas, conamina vomendi, convulsiones.

Interne sumptum ad $\frac{1}{10}$ gr. purgat, cum doloribus et symptomatibus spasmodicis. Usus externus, ex sententia Turnbullii, obstructionem affert.

---

(1) An investigation into the remarkable Medical effects, resulting from the external application of veratria, by Alex. Turnbull. M. D. Second Edition. London, 1834.

Translationem Belgicam curavit Doct. J. Turk. M. D., quae versio edita fuit Trajecti ad Rhenum, 1835.

Eâ quum certe magis cognita est, quam ipsum opus originale, in comparando usus sum. Libellum Turnbullii, magna laude Germaniae communicavit Dr. S. G. Vogel, in Caspers Wochenschrift. 1834, No.13.

Dissentiunt auctores de virtute diuretica Veratrini. Turnbull dicit, illam virtutem non observari, nisi in quadam corporis parte serum sit collectum. Doct. Ebers autem, qui magnam seriem observationum communicavit (1) testatur, se in omnibus neurosibus, Veratrini ope sanatis, uropoësin insigniter auctam vidisse. Contra, licet in pluribus, in nonnullis tamen hydropicis, hunc effectum non observavit, quare Veratrino vim hydragogam efficacem adscribit.

Quoad rationem quâ agit Veratrinum, Ebers defendit opinionem, illud agere immediate in systema nerveum, idque excitando, et sedando. Virtutem diureticam etiam huic systemati in actionem ducto adscribit.

§ 6. *De morbis, in quibus exhibitum fuit Veratrinum.*

Turnbull Veratrinum absque ulla contrain-

(1) In Caspers Wochenschrift für die gesammte Heilkunde. 1835. N°. 46, 47, 48 und 49.

Schmidt's Jahrbücher der gesammten Medecin. 1836, N°. 10, p. 10.

Moll en v. Eldik, practisch Tijdschrift. 13 Jaargang, pag. 325.

dicatione praescribit in affectionibus cordis et systematis circulatorii, in neuralgiis, prosopalgiâ, arthritide, rheumatismo, paralysi, amaurosi, hydrope, osteocopis et tumoribus scrophulosis.

Nunquam aliquid mali Veratrini adhibitionem sequi videbat. Bis irritatio aucta fuit; post sepositum medicamentum autem, haec cum toto morbo disparuit.

Fatetur tamen ipse, interdum Veratr. non profuisse. Dolendum igitur, quod, hos casus negligens, felices tantum eventus protulerit.

Doct. Ebers terminos arctiores reddit usus Veratrini. Propter actionem medicamenti in nervos, hoc indicatum dicit in eorum morbis, idque eo magis, quo magis determinate singulares nervi sese offerant, uti in prosopalgia, hemicrania, ischiade nervosa, hypochondria nervosa, hysteria, hydrope, cujus causa est in laesa dynamismi harmoniâ.

Ejus usum defendit in inflammationibus, etiam chronicis. Prudentiam vero commendat in irritatione; nec bonos effectus sperandos esse refert, in desorganisationibus, ulcerationibus, ac

indurationibus. Veratrinum profuturum in rheumatismo, tantummodo credit, si majores nervorum trunci affecti sint; imo quando dolores rheumatici, uti in ischiade rheumatica, vagi sunt, ac saepe locum mutant, nullum auxilium optari debere a Veratrini adhibitione.

§ 7. *De modo, quo Veratrinum a variis Auctoribus adhibitum est.*

Turnbull illud semper adhibuit forma unguenti, cujus unc. j. continebat Veratrini gr. ij—xx. Illud unguentum bis vel ter de die per 5′ – 15′ infricari debuit, in loco affecto, quod tamen ad sanationem non absolute requirebatur, uti docent duo exempla, in quibus paralysis palpebrae superioris sanata fuit, propter Veratr. in alio corporis loco, contra alium morbum, applicatum.

Interdum, uti in prosopalgia, hanc infrictionem jussit tamdiu instituere, donec dolor imminutus fuerit. Ebers usum Veratrini internum tentavit, ab eo autem desistere, propter vehementem actionem in intestina, coactus fuit.

Praeter eundem modum, quo Turnbull, saepe Veratrinum adhibuit methodo endermaticâ. In ulcere, vesicatorio facto, Veratrini gr. ij applicuit. Effectus quidem majores hunc adhibitionis modum sequebantur, sed ob graves molestias, pag. 18 memoratas, aegri vulgo implorabant, ut huic adhibitioni finem imponeret.

§ 8. *De Veratrini effectu in affectionibus systematis circulatorii.*

Exhibuimus generatim § 6, quibusnam in morbis, usum praestiterit nostrum medicamentum. Convenit igitur jam singulatim disquirere, quid in singulis effecerit. Initium fiat ab ejus effectu in systematis circulatorii affectionibus (1).

Huc pertinent novem casus, quos Turnbull refert morborum absque et cum vitiis organicis; in ulteriori casu autem, sanationem minus perfectam esse, vidit. In omnibus observabantur respiratio difficilis, tussis, decubitus in dorso impeditus, dolor in brachio sinistro, somnus subito interruptus, extremitates frigidae, tumidae,

(1) V. Op. laud., pag. 12.

anxietas, palpitatio cordis, pulsus parvus, celer, lipothymia, sensus oppressionis et angina, pectoris; eaque symptomata non recentia erant, sed omnia inde a 5—17 annos perduraverant; neque sibi relicta fuerant, sed remediis fortissimis, at frustra, debellata. Neque levia, sed omnia gravia et complicata cum aliis malis, deprehendebantur. Quod autem palmam Veratrino plane decernit, non longâ aut difficili curatione haec mala vicit, sed post secundam infrictionem (quod imo de hypertrophiâ parietum ventriculi sinistri valuisse fertur!) (1) pro parte, et intra hebdomaden plane abstulit. In uno tantum homine, qui per 7 annos laboraverat palpitationibus cordis, anxietate, pulsu intermittente, frigore, infrictione prima symptomata augebantur, post duas autem dies, omnino cesserunt, nec redierunt.

§ 9. *Veratrini effectus in neurosibus.*

Inter has affectiones, plurimae constant observationes de Veratrinae adhibitione in prosopalgia

---

(1) Cf. Op. laud. vers. belgic, pag. 31 seqq.

Fothergillii. Turnbull commendat in hoc morbo ung. cum Veratr. gr. XX—XL in Axung. porc. unc. i. infricandum per 10—20′ in loco dolente, bis vel ter de die; vel eousque, ut irritatio inde nata, aequivaleat dolorem (1). Dolorem totum nervum occupantem facilius, quam qui in puncto fixo haeret, sanari refert. Certum et celere auxilium semper promittit, ad quod probandum 7 casus affert, vehementiâ et duratione mali diversos, inter quos ubi per plures annos, imo ad 36 usque, duraverat. Prima infrictio semper fere auxilium tulit. Paucae deinde aliae formam et gradum paroxysmorum valde et cito imminuerunt atque fugarunt. Uti in casibus, praecedenti § relatis, etiam in his multa alia medicamenta, Strychnina, Morphina frustro tentata fuerant.

Alii auctores, quod referre convenit, hasce laudes confirmant. Ita Doct. Brück (2) casum refert mercatoris Hollandici, qui per aliquot annos hoc morbo laboraverat, ac Veratrini

(1) In Op. citat. pag. 39.

(2) In Caspers Wochenschrift, 1835, N°. 2.

ope curatus, illud medicamentum miraculosum nominavit, quia eo dolores statim sedare poterat.

Ebers (1) narrat 4 casus memorabiles prosopalgiae. Levioribus dosibus autem (gr. X in Axung. unc. j.) sanationem obtinuit. Semel fortiori indigebat dosis gr. XX, qua dolores tollebantur, quae, gr. ij. bis de die Methodo endermaticâ applicatis, frustro erant debellatae. Denique Doct. Johnson quoque 4 observationes sanationis, acquisitae ope ung. unc. j. cum Veratr. scr. ij. comminucavit (2).

Doct. Turnbull (3) unum refert casum hemicraniae, quae jam 7 annos persititerat. Observandum autem est in hoc casu, quod dolor tantummodo disparuit una infrictione, in ea parte faciei, ubi haec instituta fuerat.

Idem auctor magnum levamen observavit dolorum, qui apud duas feminas in dorso aderant tempore menstruationis. Una infrictio cum ung., in quo Veratrini gr. XX, huic sufficiebant; ter

(1) In Opp. citt.

(2) In Medico-chirurgical Review. July, 1834.

Froriep's Notizen. Band 43, pag. 302.

(3) l. c. pag. 56.

eundem effectum vidit in dolore partis inferioris columnae vertebralis; cujus causam aut naturam non refert.

Majoris momenti sunt observationes Doct. Ebers (1) in choreâ St. Viti partiali. In puella 9 annorum, hoc morbo laborante, cujus causam Ascarides accusavit, jam frustra adhibita fuerunt, Ox. Zinci, Valeriana, Extract. Hyosc. Extrac. Alcoh. sem. Sabadill (2), aliaque remedia; sed infrictio cum Veratrini gr. X. in Ax. porc. unc. j. juxta columnam vertebralem, morbum magnopere emendavit, non tamen plane sustulit, quare praeterea balnea et motus frequens deficientem sanitatem restituerunt.

Momenti plenae sunt duae observationes, a Doct. Ebers relatae, hypochondriasin et hysteriam spectantes. Licet non absolute per se, sed in combinatione cum aliis medicamentis sana-

---

(1) In Opp. cit.

(2) Hoc extractum se ei valde efficax praestitisse in morbis verminosis, testatur auctor. Semel Choream St. Viti ex hac causâ curavit bono eventu, cum, postquam aeger per 24 horas nil consumpserat, ei praebuisset gr. XXIV hujus Extract. Post aliquot horas potus laxans superingestus fuit, quibus 21 lumbrici expellebantur.

tionem attulerunt, efficaciam tamen salutarem Veratrini in his morbis ostendunt.

In primo aegro, qui per longum tempus laboraverat gastricismo, indigestione, febre, animo depresso, et inde valde emaciatus morti videbatur proximus, methodo endermaticâ, gr. ij. Veratr. de die, in scrobiculo cordis applicabantur, ut sic nervorum actio quae depressa videbatur, excitaretur. Cum symptomatibus vulgaribus maximo gradu, uropoësis copiosa intravit. Loco ipsius Veratrini jussit, eodem tamen modo, infricare Veratr. gr. iv—viij in Axung. porc. unc. j. qua agendi ratione, cum eodem effectu, medicamentum minus molestum fuit. Hac curatione optatus acquirebatur effectus. Intra 38 dies, aeger, licet non plane firmus, tamen sanus, Nosocomium reliquit. Eundem statum valde emendatum functionum intestinorum abdominis, a statu normali valde aberrantium, cum emaciatione et hysteria conjunctum, observavit. Etiam hic urinae excretio valde aucta fuit. Bis de die per 5′ ung. ex Axung porc. unc. j. et Veratr. scr. β in abdomine infricari jussit.

Praeterea pluries Veratr. praestantiam, in

excitandis nervis systematis chylopoëtici observavit.

§ 10. *De Veratrini efficacia in Rheumatismo et Arthritide.*

Turnbull Veratrinum tum in Rheumatismo acuto, tum chronico adhibuit. Dubitat, an quidem opus esset, (quod tamen fecit), ut huic applicationi, in acuto casu, curatio antiphlogistica praecederent. In his autem casibus unguentum, minori quantitate, infricatum fuit in superficie irritata; quando semper imminutio tumoris et doloris sequebatur.

Refert tres casus rheumatismi acuti, in quibus apud viros robustos et puerum tenerum articulationes erant rubrae, tumidae, calidae, dolorificae. Febris aderat, pulsus plenus, celer, cutis calida, motus extremitatum impeditus.

Una infrictio sufficiebat ad morbum plane refrenandum; interdum secunda requirebatur ad ultimum vestigium dimovendum.

Idem fere valet de 6 observationibus Rheumatismi chronici. Sanatio magis minusve per-

fecta, plerumque mox post infrictionem incepit, interdum aliquando longior fuit.

Utebatur ung. cum Veratrini gr. X—XX. Alia medicamenta simul adhibita esse, non refert auctor. Doct. Ebers non ad easdem conclusiones speciosas sese pervenisse, ingenue fatetur. Attamen quinque refert historias hominum, rheumatismo chronico, arthritide vaga aut acuta liberatorum, in quibus, praeter ung., in cujus unc. j. Ver. gr. V erant, usus est vino colchici et in uno, Aconito. In omnibus uropoësis augebatur, et sanatio obtinebatur quidem sed tarde. Arthritis acuta sanata fuit Veratr. ope, simulac digestio in normam rediit.

Dicit, praeter illa, quae supra, et pag. 20 retulimus de conditione requisita ad curandum rheumatismum, aegros, eodem tempore hoc morbo laborantes, at non Veratrino curatos, difficilius sanationem recuperasse, quam Veratrino usos.

§ 11. *De Veratrini adhibitione in paralysi.*

Turnbull unicus est, qui Veratrinum in hoc morbo tentavit in 4 casibus; quod autem, desi-

deratur in numero observationum, compensatur earum momento. Prima observatio agit de viro 44 annorum, hemiplegiâ dextra, post apoplexiam, laborante. Durantibus 5 mensibus, variis medicamentis tractatus, nec brachio nec crure ea efficere potuit, quae voluit. Facies dextra etiam paralytica erat. Axung. porc. unc. j. cum Veratr. gr. XV. bis de die per 5′ infricata ad columnam dorsalem, et per 3′ ad partes affectas, intra hebdomadem, brachium et faciem fere ad normam reducebat. Post duos menses, nullum adfuit morbi vestigium. Vir 70 ann. afficiebatur paralysi lateris dextri, quae per duos menses sibi relicta fuit. Accedebat Rheumatismus, quo sanato, paralysis aucta reperiebatur, ut etiam crus sinistrum afficeret. Una vero infrictio cum ung. unc. j., in quo gr. XX Veratr., tempore matutino per 20′ instituta, sufficiebat, ut ante vesperam sine ullo incommodo, ingredi posset.

Casus 3 et 4 agunt de paralytica affectione faciëi et levatoris palpebrae superioris, mox Veratrino curatâ. Imo posterior, infricando alium Veratrino, ipse sanatus fuit.

§ 12. *De Veratrini usu in hydrope.*

Turnbull putat, Veratrinum in hydrope tantum prodesse, si causa hydropis sit sublata, et hâc devicta, collectio seri remanet. Eam ergo, primum curare, praecipit. In hydrope saccato et ovariorum minus efficax esse videtur.

Profert 3 observationes hydropis universalis, in duabus cavitatibus inferioribus et cute. In omnibus omnia diuretica et drastica frustra erant tentata. In duabus mors instabat; una infrictio Veratr. gr. iv. sufficiebat ad urinam valdopere augendam, quae parvis tantum dosibus Veratrini ita evacuata fuit, ut unus ante 3 hebdomades, alter intra 8 dies, et tertius, apud quem amici, jam mortem mox appropinquaturam, expectabant, post 3 dies sanatus domum reliqueret. Apud hunc, aliquo remedio diuretico simul se usum fuisse, refert auctor. Dolendum est, quod non refert causas horum hydropum; inprimis quia hanc, (uti certe in omnibus curationibus) tanti faciat, ut postea denuo, de industria redeat ad monitum, supra de curando hydrope datum.

Hydrops ovariorum, diuresi aucta, bis, intra 5 menses sanatus fuit.

Doct. Ebers Veratrino adscribit virtutem specificam hydragogam. In hydrope vero, secundum hunc auctorem, non semper urinam depellebat, nec, quando haec omnino sequebatur, hydrops evanuit, Constanter scilicet, ubi adest vitium organicum, febris valida, et vires valde exhaustae sunt, Veratrinum morbum non sanat, nec nisi unum symptomatum minuit, humorem nempe depellendo.

Refert nunc 6 casus valde complicatos et chronicos, in quibus, plerumque absque urina auctâ, mors miserias finivit, Testatur autem, se in fere omnibus casibus, ubi simplex anasarca, et etiam ascites adfuit, egregium auxilium a Veratrino vidisse (gr. V—X in unc. j. vel methodo endermaticâ). Varios narrat casus hydropis anasarca ex febre quartana, physconiâ liënis et hepatis, ex scarlatina, omnes fere intra 22 dies sanatos. In 24 aegrotantibus 15 sanati domum petiere, in uno levamen attulit, apud 8 mors intrabat, quorum dimidia pars antea urinam auctam experta fuit.

Ds. Fricker (1), qui etiam autumat, non nisi causa hydropis emendata, juvare Veratrinum, aquam expellendo, tres casus leviores adfert, post diuresin auctam hoc remedio sanatos. Contra Ds. Späth (2) refert, se bis Veratrino, tanquam diuretico, usum fuisse, nullum vero effectum observasse, licet gr. L. applicata fuissent. Item Doct. Bruck frustra (3) adhibuit Veratr. in ascitide et anasarca, cum pectoris morbo complicata.

§ 13. *De Veratrini auxilio in Amaurosi et morbis scrophulosis.*

Praeter casus relatos, Turnbull dicit, se bis auxilium a Veratrino vidisse in amaurosi, cujus tamen causam non refert. Assuadet autem unguentum satis forte infricare ad frontem. Haec etiam valent de virtute Veratrini, osteocopos imminuente.

---

(1) Würtb. Correspond. Blatt. Bd. VI. No. 21.
Schmidt's Jahrbücher. 1837. No. VI, pag. 286.
(2) Würtb. Corr. Blatt. Bd. VI. No. 43.
Schmidt's Jahrb. l. l., pag. 287.
(3) Casper's Wochenschr. 1835. No. 2.

Testatur se illam pluries observasse. Denique, propter bonum effectum, quem idem auctor ab adhibitione Veratr. videbat in tumore articulorum Rheumatismo orto, hoc medicamentum etiam tentavit in struma, in glandulis induratis, bubonibus etc., ubi saepe Jodium frustra fuerat adhibitum, idque cum bono eventu (1).

Haec igitur praecipua mala sunt, in quibus Veratrini laudabiles, imo omni exspectatione majores, perhibentur effectus, quales si reputemus, est profecto quod cum Vogelio exclamemus: welcher Arzt sollte nicht wünschen, dass die gerühmten Leistungen der Veratria, immer und überall, die Probe hielten (2).

---

(1) Schmidt's Jahrb. 1836. N°. 12, pag. 280.

(2) Caspers Wochenschrift. 1834, N°. 13.

PARS POSTERIOR,

SISTENS OBSERVATIONES, QUAS NOBIS INSTITUERE LICUIT, DE ACTIONE VERATRINI MEDICA, CUM ADNEXA IISDEM EPICRISI.

Postquam in priore hujusce dissertationis parte ea exposuimus, quae et ad historiam Veratrini botanicam ac chemicam referuntur, et quae spectant observationes medicas de ejus usu, imprimis a Doctt. Turnbull et Ebers relatas, convenit, ut jam ea tradamus, quae nobis ipsis observare licuit. Experimenta autem cum medicamento, tantis laudibus, ut vidimus, elato, instituimus imprimis in variis nosocomiis, ad quae nobis aditus patebat, propter insignem Virorum Clarissimorum, qui iis praesunt, humanitatem. Alia enim Amstelodami collegi, in Nosocomio Sancti Petri, tum in sectione Chirurgica,

tum in sectionis medicae parte. Alia autem experimenta feci in Nosocomio militari, quod informandis scholae medico-militaris alumnis in Belgio Septentrionali inservit, atque habetur in hac urbe Rheno-Trajectina. Aliis denique observationibus nobis patebat Nosocomium clinicum, Academiae nostrae alumnis destinatum. Accedunt observationes particulares, quas amicis, Viris doctt. debui. Gratum igitur mihi erit, deinceps singulatim memorare, quorumnam Virorum benevolentiae singulos illos casus gratos referam.

Hac autem ratione 16 observationes collegi, quas, absque omni partium studio, prouti annotatae fuere, ingenue sum relaturus neque exagerata utilitate, quam Veratrinum nobis praestitit, neque silentio praetermissâ frustraneâ aut nociva ejusdem adhibitione. Spectant omnes illae morbos systematis motorii atque sensibilis. His enim imprimis accommodatum esse remedium nostrum, ex praecedentibus satis compertum habemus. Tria autem praecipue sunt morborum genera, ad quae referendae sunt historiae nostrae. Scilicet quinque priores (I—V) rheuma-

tismum spectant, tam acutum quam chronicum, quinque subsequentes (VI—X) varias neuralgiarum species, denique, sex ultimae (XI—XVI) diversos paralyticorum casus.

Relatis singulatim his observationibus, ad conclusiones quasdam generales perveniemus, quas *Epicrisi* nostra complectemur. In hac igitur ultima opusculi parte videbimus, quid generatim ex iis, quae observata sunt, efficere liceat, quoad Veratrini actionem et localem et generalem. Simul autem facultas nobis erit verbo dijudicandi, quid de auctorum, qui nos praecesserunt, sententia, circa momentosum hoc argumentum, probabiliter sit statuendum.

Nunc vero initium nobis fiat ab iis morborum historiis, quae rheumatismum spectant.

OBSERVATIO I.

Rheumatismus pedis. Curatio partialis.

H. v. S. Ancilla constitutionis tenerae, postquam frequenter exposita fuerat refrigerationi, in locis humidis opus suum perficiens, initio

M. Septembris afficiebatur dolore obtuso, interdum lancinante plantae pedis sinistri. Sequentibus diebus malum increscebat. Ingressus mox plane impeditus. Tempore vespertino dolores aucti. Diaphoretica et linimentum volatile camphoratum parum tantum profuere. Postquam malum per 8 hebdomades perduraverat, et per 14 dies ultimas, nullis remediis retentum, denuo increverat, ei praescripsi:

℞ Veratr. gr. iij.
Axung. porc. unc. β.
m. f. ung.
d. s. bis de die infric. per 5′.

Post infrictionem jam primam dolor imminutus, et tertio die ab omni dolore expers fuit cum circulatione et urinae secretione aucta. Remansit tantum lassitudo pedis, quam usus unguenti denuo praescripti, per 3 dies sequentes protractus, plane sustulit. Post 6 hebdomades rediit morbus, sed intra aliquot dies sponte evanuit.

OBSERVATIO II. (1)

Rheumatismus humeri. Sanatio Veratrini ope frustra tentata.

J. B. femina 32 ann. constitutionis cachecticae, forsan syphiliticae, postquam frequenter exposita fuerat aëri frigido humido, initio M. Nov., corripiebatur doloribus rheumaticis in parte dextra dorsi, scapula et brachio hujus lateris. Diaphoretica auxilium attulere optatum. Die autem 27 ejusdem mensis, auxilium petiit in Nosocomio urbano Amstelodamensium, accusans dolorem obtusum in parte superiore humeri sinistri, pressione auctam, et motum brachii valde impeditum. Restitit morbus diaphoreticis et infrictioni cum unguento Neapolitano.

Die 22 Dec. eam inveni in eode statu versantem. Dolor autem magis circumscriptus occupare videbatur ligamentum claviculam inter et

---

(1) Hancce aegram observare mihi benevole concessit Doct. Rive, cui cura partis nosocomii Amstelodamensis est demandata. Idem valet de observationibus. VII et VIII.

ossis humeri partem anteriorem. Ei praescribitur:

℞ Veratr. gr. vj.
Axung. porc. unc. β
m. f. ung. d. s. bis de die infric.

Symptomata solita adhibitionem sequebantur: calor et titillationis sensus, cum apparente emendatione post primas infrictiones. Frustra autem fuit Veratrini adhibitio ad finem Januarii protracta, licet dosis aucta fuerit ad gr. xx in Axung. unc. j., et usa sit aegra unguenti unc. ijβ. Urinae secretio autem non aucta. Nullus capitis dolor, nec concussiones in brachio, nec alvi obstipatio.

OBSERVATIO III.

Rheumatismus acutus, auctus Veratrini adhibitione.

F. J. Miles, annos 39 natus, constitutionis robustae, temperamenti sanguinei, laboravit rheumatismo acuto, brachia, lumbos et crura occupante, cum palpitatione cordis et sensu

ardoris interni. Postquam per aliquod tempus ei Aconitum fuerat praescriptum, idque cum levamine, instituebatur in regione lumbari infrictio cum unguento ex Axung. porc. unc. j. et Veratr. gr. x. Postero jam die dolores in illa regione valde increverant. Palpitatio cordis insigniter aucta, et pulsus multo durior, plenior. Seponitur infrictio. Imminuuntur quodammodo symptomata post venaesectionem et adhibitionem Nitrat. pot. Diu adhuc morbus perrexit.

OBSERVATIO IV.

Dolores vagi. Usus Veratrini nocivus.

V. d. H. Miles, annos 29 natus, post morbum syphiliticum et haemoptoën perpessum, diuturna habitatione in nosocomiis valde debilitatus, in Nosocomium militare, quod Ultrajecti est, recipiebatur, accusans dolores errantes in fronte, pectore et cruribus, sensumque oppletionis in pectore, cum pulsu paululum accelerato. Post varia adhibita medicamenta, ei praescribitur:

℞ Veratr. gr. x.
Axung. porc. unc. j.
s. bis de die in fronte et pectore infric.

Post biduum, dolor capitis, pectoris et crurum imminutus, sensus autem oppletionis et anxietatis in pectore adeo auctus, cum arteriarum pulsationibus 116 in minuta prima, ut ab ulteriore infrictione desistere cogamur. Augentur denuo dolores. Pulsûs celeritas minor fit, uti et oppressio.

Tribus hebdomadibus praeterlapsis, haemoptoë corripitur.

OBSERVATIO V.

Rheumatismus chronicus. Auxilium a Veratrino temporarium.

H. S. Musicus militaris, annorum 29, temperamenti sanguinei, constitutionis robustae, post refrigerium, M. Aug. 1836 susceptum, infestatur dolore, dorsum et musculos pectoris et abdominis occupante. Per 4 menses frustra adhibentur diaphoretica, narcotica, imo Acet.

Morphii, methodo endermatica scil. Non nisi interdum remissio levis obtinuit.

Initio mensis Decembris, ei infricandum in locis dolentibus datur ung. ex Veratrini gr. x et Axung. porc. unc. j. Cujus usu per 2 menses protracto, dolores ita imminuebantur, ut respiratio facilior redderetur, et, licet non diu, tamen instrumentum musicum, *clarinet* dictum, tractare posset. Intemperies, vel ventus adversus malum semper auxit. Nulla symptomata, praeter vulgaria durante curatione observabantur.

Hos tres aegros, ultimum memoratos, observare mihi benevole concessit Doct. Quarin Willemier, Chirurgus Militaris primi ordinis, qui sectionis curam gerit aegrotantium, in Magno Nosocomio Militari Rheno-Trajectino decumbentium. Licet duae priores historiae videantur esse minoris momenti, aliquid tamen valent ad probandam quandam Veratrini virtutem, ad quam in Epicrisi nobis redeundum erit.

OBSERVATIO VI.

Veratrinum frustra adhibitum in neuralgia brachii.

Puella 20 ann., initio mensis Decembris 1836, Nosoc. urbanum, quod Amstelodami est, et in eo, partem, curae Viri Clariss. Tilani traditam, petiit, querens de dolore, occupante brachium dextrum a fossa axillari, juxta latus brachii internum, ad digitos se extendente. Motus illaesus. Frustra diaphoretica, frustra vesicatoria in suppurationem redacta fuerant. Post tres (inde ab introitu) hebdomades, vulneribus Vesicatorii sanatis, ei bis de die infricandum datur ung. ex Veratrini gr. xx in Axung. porc. unc. j.

Infrictione per 2 dies protractâ, evanuit dolor totius brachii interni, pertinax vero mansit per 14 dies in fossa axillari, loco tendinis capitis interni musculi bicipitis, quo tempore, infrictione per. 6 dies sepositâ, dolor ille fixus, spatio 2 dierum evanuit, post usum Camphorae gr. viij.

Nulla symptomata alicujus momenti durante infrictione, praeter calorem, titillationis sensum,

et magnam sensibilitatem brachii post infrictionem observata sunt.

OBSERVATIO VII.

Ischias postica. Auxilium a Veratrino.

G. H. juvenis 19 annorum, lanionis famulus, m. Septembri 1836 calefactus, aquae immersus est. Post 8 dies febre corripitur quotidiana, qua in Nosocomio Amstelodamensi liberatus, statim post accusavit dolores in ambobus cruribus, eosque a clunibus ad pedum digitos, partem posticam occupantes. Motus valde difficilis.

Vesicatoria ad femora, et Tart. Emetic. interne datus, levamen aliquod attulerunt cum diaphoresi notabili et dolorum imminutione. Febre sublatâ, dolores vehementiores. Vesicatorium suppurans tenetur, et simul ei, a febre libero, 12 Dec. praescribitur:

℞ Veratr. gr. vj.
Axung. porc. unc. β.
m. f. ung.
D. S. bis de die infric.

Die 14 Dec. tempore matutino, (ergo post quartam infrictionem) crura inveniebam ab omni dolore expertia. Motus fere restitutus. Vulnera suppurantia vesicatorii (quae vero ab unguento libera mansere) magis laeta, dum antea laxa videbantur. Quibus 6 dierum spatio sanatis, valens, nosocomium reliquit, nec adhuc rediit.

Durante infrictione, circulatio et urinae excretio aucta. Ceterum nil abnorme observatum.

OBSERVATIO VIII.

Ischias antica. Sanatio incompleta.

S. H. Vir 32 annorum, constitutionis robustae, die 24 Dec. auxilium petiit, querens de dolore, decursum sequente nervi cruralis cruris dextri, jam 10 hebdomades perstante, a refrigerio orto, motum impediente, eum febre irregulari conjuncto. Ceterum bene valet. Ei praescribitur Veratr. gr. vj et Auxung. porc. unc. β, modo, jam saepius memorato, infricandum.

Usque ad diem 3 Januarii A. 1837, unguento jam bis repetito, infrictio id effecerat, ut dolor

per crus superius quodammodo imminutus esset, et motus aliquantulum facilior redditus. Dolor vero pertinax et imprimis pressione satis vehemens sub arcu crurali restitit, nec infrictio, ad diem 17 Jan. protracta, illum morbi statum mutavit, licet saepe lancinationes et titillationem internam observaverit aeger, quem deinde cum copiosa diaphoresi camphora sanavit.

Nulla, durante infrictione, symptomata memoratu digna deprehendebantur. Febris non aucta.

OBSERVATIO IX.

Prosopalgia diuturna. Sanatio completa.

Die 8 Aug. 1836 Doct. Verschoor Goesae medicinam exercens, cujus benevolentiae hanc observationem debeo, advocabatur ad virum 46 annorum, qui, antea sanus et robustus, 2 annis ultimis emaciatus erat, laborans prosopalgia jam inveterata, continuo vero auctâ, ac resistenti omnibus, quae tentata erant, medicamentis. Pars faciei dextra, valde emaciata, quam maxime dolorifica. Musculi oris spasmodice contracti.

Dolor interdum remittebat. Tempore vespertino exacerbatio, cum lancinationibus inde a processu zygomatico ad omnes partes lateris dextri faciei. Cibos solidos masticare non valuit. Fluidis tantum utebatur. Ei praescribitur:

℞ Verat. gr. x.
Axung. porc. unc. β.
m. f. ung.
D. S. 3 de die infric. in loco dolenti.

D. 9 Aug. Eadem conditio. Paroxysmi autem minus vehementes.

D. 10 Aug. Idem. Adduntur unguento Veratrini gr. x.

D. 12 Aug. Cum magno levamine dolorum in genis observavit ardorem et titillationis sensum in iisdem.

D. 14. Aug. Dolores valde imminuti. Perstat caloris sensus. Paroxysmus vespertinus fere nullus, somnus prima vice quietus.

D. 16 Aug. Ab omnibus doloribus expers, laetus restituta sanitate gavisus est, nec dein horrendo illo malo infestabatur.

OBSERVATIO X.

Prosopalgia sanata per externum Veratrini et internum narcoticorum usum.

N. femina Bommelae in Betavia vivens, 40 ann., temperamenti nervosi, constitutionis debilis, per aliquot annos infestabatur variis affectionibus spasmodicis et rheumaticis. M. Nov. 1837 laboravit dolore pedis sinistri, a quo inopinato liberata, corripiebatur dolore lancinante perforante vehementi faciei partis sinistrae. Nervina, cortex, hirudines nullum attulere auxilium.

Doct. Prins, M. D. mihi amicissimus, qui mihi hanc observationem retulit, aegram d. 14 Jan. 1837 visitans, eam miserrimam inveniebat, psychice et physice exhaustam, malo illo quam maxime dolorifico, cum longis paroxysmis saepe redeunte. Praescripsit:

℞ Veratr. gr. ij.
Axung. porc. dr. iij β.
m. f. ung.
S. bis de die infric. in loco dolente per 10′.

Simul ei vicissim adhibebantur pulveres ex Belladona et Aconito.

Mox post adhibitum Veratrinum titillationem observavit et doloris imminutionem. Paroxysmi leviores parcius rediere. Sensim Veratrini dosin ad gr. vij in axung. unc. j auxit, eo effectu, ut post 4 hebdomades sanata esset aegra. Recidiva post 2 hebdomades intrans, solummodo Veratrini ope curata et cito sublata fuit.

ORSERVATIO XI.

Paralysis imperfecta. Adhibitio Veratrini frustranea.

G. J. B. annorum 46, navis mercatoriae praetor, m. Januarii a. 1836 in nave occupatus erat, quum crus ejus sinistrum, circumvolveretur chorda, qua navis retinebatur. Crus leviter distorquebatur, et remansit impotentia ad motum imprimis ad extensionem cruris et flexionem pedis, firme perficiendam. Diaphoretica et balnea topica frustra adhibebantur. Stimulantia, verberatio cum urticis et linteis, aqua marina imbutis, nec non

ung. c. Oleo Laurino et Tereb, leve tantum auxilium attulere. Impotentia cruris, tempore, quo eum primum visitabam (15 Dec. 36), valde emaciati, ingressum difficillimum reddebat. Sensus illaesus. Per 6 hebdomades ei unguentum dedi ex Veratr. gr. viij-xx in Axung. porc. unc. j, quo infrictiones instituit per 15′ bis de die, ab osse sacro, per totum crus et pedem. Formicationis sensus, concussiones in crure affecto, sensus roboris aucti tempore matutino, et facilis cruris diaphoresis, secunda hebdomade, spem aluerunt, nos finem optatum obtenturos esse. Post sextam vero hebdomadem, in eodem adhuc versabatur statu, symptomatibus non ulterius emendatis, quare ipse aeger protracto Veratrini usui renunciavit.

OBSERVATIO XII (1).

Motus et sensus extremitatum inferiorum plane deperditus. Amenorrhea. Veratrini adhibitio, quam sanatio fere perfecta secuta est.

Johanna Maria Lugt, 19 annorum, temperamenti nervosi et constitutionis tenerae, infans laboravit ulceratione chronica cruris sinistri, febribus intermittentibus, et, inde ab anno aetatis 15, menstruatione inordinata, parca. D. 23 m. Julii a. 1836 recipiebatur in Nosocomium chirurgicum Amstelodamense, curae V. Cl. Tilani mandatum, accusans ophthalmiam rheumaticam oculi sinistri, ortam post exanthema ad frontem sponte sanatum; qua ophthalmia, methodo refrigerante diaphoreticâ, sanata, exsudatum in corneâ superstes frustra usu externo Merc. Sublim. Corros. fuit debellatum. Per annum $\frac{1}{2}$ jam laboravit amenorrhea, unde congestio ad caput pectusque. Hisce accessit dolor

(1) Hanc observationem memorabilem plenius exposui, quia novum praebet argumentum, qualia saepe singularia et explicatu difficilia symptomata offerant systematis nervei affectiones.

in genu dextro, sese mox ad totum crus, pelvimque extendens, et 1 Oct. etiam crus sinistrum afficiens. Ne minima quidem pressio in his locis ferri potuit. Perspiratio cutanea fere nulla. Alvus valde tarda. Interdum affectiones hystericae, imo bis lipothymia obtinuere.

Die 8 Oct. digitos pedum insensiles movere nequit, quae symptomata quovis die adscenderunt. Articuli, ne ab adstante quidem, moveri possunt; rigidissimi sunt.

Die 16 Octobris dolorem sentit pungentem localem in latere sinistro, ad costam octavam, tussi parum, sed pressione multum auctam. Raro remissio, nec nisi exigua, symptomatum obtinuit.

Durante omni hoc tempore usa fuerat pediluviis, sinapismis ad femora. Quinquies hirudines, numero 8, ad genitalia applicata fuere. Propter congestionem ad pectus, bis vena fuit secta; sanguis autem missus nullam monstravit crustam phlogisticam. Alvus promovebatur clysmatum et mixturae laxantis ope.

Emetica diu refracta, et ter plena dosi adhibita, vesicantia ad femora, in suppuratione retenta, cucurbitae cruentae in latere affecto,

et cruribus, decocta diluentia, cum stipitibus dulcamarae, balnea tepida et vaporosa, licet transpirationem copiosam afferentia, omnia irrita.

Infrictio cum unguento mercuriali in cruribus unicum fuit, quod paululum profuit ad dolores imminuendos. Propter incipientem autem salivationem ea seponi debuit.

Die 17 Dec. eam inveni in statu sequenti. Habitus externus bonus. Facies colorata calida. Oculus sinister obscurus maculâ in cornea. Labia rubra. Lingua humida rubra. Pressio ad latus et abdomen auget dolorem, ibi fixum. Idem obtinet in cruribus, usque ad dimidium femoris. Pars vero inferior, crus et pes carent sensu, motu et calore naturali. Nullus tumor. Observandum, partem cruris, antequam paralysi afficiebatur, valde dolorificam esse. Si digito premente, vel instrumento pungente crus attingeretur, nil sensit; dum, quando punctum, parte jam paralytica aliquantulum modo altius, illâ insciâ, attigerim, clamores edidit dolorificos. In utroque crure, pari passu, haec symptomata progrediebantur.

Cephalalgia cum gravedine; in pectore sensus

oppletionis; interdum spasmus, et palpitatio cordis. Pulsus parvus, mollis, acceleratus. Appetitus imminutus. Sitis. Digestio bona. Alvus valde tarda. Urina parca, limpida. Somnus inquietus.

Die 21 Dec. Ei praescribitur:

℞ Veratr. gr. viij.
Axung. porc. unc. j.
M. f. unguent.

D. S. bis de die infricandum inde ab osse sacro, juxta crurum partem posteriorem, et internam femoris, et ad locum in latere dolentem.

Levem calorem sentit post frictionem in singulis partibus per 5′ protractam; in parte autem inferiori cruris insensili ad $\frac{2}{3}$ fere femoris nil observabatur, praeter ruborem mox transeuntem.

Die 24 Dec. omnia in statu pristino. Repet. ung. c. additione Veratr. gr. jv.

Die 26 Dec. nulla mutatio. Repet. ung. c. add. Veratr. gr. jv.

Die 28 ej. m. Dolore in latere sinistro aucto, desistitur a frictione in illo loco. Ceterum omnia eadem. Praescribitur ung. ex Veratr. gr. xx in Axung. porc. unc. j.

Die 30 Dec. Insensilitas progressa ad ligamentum Poupartii. Repet. unguentum ultimo praescr.

D. 31 Dec. Tempore matutino crura sudore tecta, ab adstante elevari et in genubus, articulisque pedum et digitorum flecti possunt. Sibi relicta, inertia decumbunt. Perstat insensilitas perfecta.

D. 1 Jan. 1837. Dolor abdominis, lateris et capitis auctus.

D. 2 Jan. Durante nocte menstruatio inceperat cum levamine dolorum memoratorum, sanguis excretus naturalis. Repet. unguentum.

D. 3 Jan. Menstruatio per 24 horas modice perduravit. Nunc autem cessat. Magnum levamen dolorum. Absque mixtura solitâ, sedes habuit, quantitate et qualitate naturales.

D. 4 Jan. Dolores capitis et lateris imminuti. Repet. unguentum.

D. 6 Jan. Crura semper sudore madida. Alvus non soluta post diem 3.

Praescr. igitur ung. et mixtura laxans.

Infrictio tantummodo instituitur in regione lumbari columnae dorsalis.

D. 10 Jan. Queritur de dolore brachii sinis-

tri. Alvus absque laxante soluta. Repet. unguent.

D. 11 Jan. tempore vespertino hora 8. Valida febre affecta est, quae hora 6 cum frigore, per $1\frac{1}{2}$ horam protracto, inceperat. Insignis capitis et brachii sinistri dolor; lateris dolor nullus. Alvus tenuis, frequens.

D. 12 Jan. tempore matutino. Durante nocte multum sudavit. Stadio frigoris intrante, percepit titillationis et pulsationis sensum in parte superiori crurum, ad longitudinem 2 poll. ab arcu crurali, quae pars nunc sensu gaudet, imo dolorifica est. Cutis madida. Remissio febris. Seponitur frictio.

Hora 12 exacerbatio intravit cum iisdem symptomatibus. In stadio frigoris, quod per horam $\frac{1}{2}$ duravit, pulsatio et titillatio cum remanente sensilitate denuo $1\frac{1}{2}$ poll. progressa. Alvus eadem ac die 11.

D. 13 Jan. Tempore matutino. Durante nocte iterum febrem validam passa est, cum iisdem symptomatibus. Alvus non deposita. In urina, quantitate non auctâ, depositum est sedimentum mucosum. Sensilitas $1\frac{1}{2}$ poll. progressa in

stadio frigoris. Remissio febris est. Perstat capitis et brachii sinistri dolor.

Tempore vespert. Denuo febricitat, licet mite. Alvus durante die non soluta. Sudor. Sitis. Sensilitas progressa.

D. 14 Jan. Febris durante nocte. Nunc intermissio perfecta. Urina absque sedimento. Sensilitas ad medium femoris progressa.

D. 15 Jan. Febrem non passa est. Urina profundius colorata.

Sequentibus diebus omnino valuit. Appetitus viget. Sitis imminuta. Alvus non solvitur, nisi remedii laxantis ope. Urina quantitate non aucta, durante die missa, profundius colorata et nubeculam habens. Capitis et brachii dolor imminutus. Pulsus parvus mollis. Lateris nullus dolor. Abdomen dolet pressione. Sudor crurum valde copiosus. Sensilitas post praegressum pulsationis et titillationis sensum localem quotidie circiter $1\frac{1}{2}$ poll. prorumpit, pari passu in ambobus cruribus.

D. 21 Jan. Omnibus iisdem, sensilitas jam ad tibiam prorupit. Nunc ipsa genu movere potest. Crus inferius immobile. Stare nequit.

D. 25 Jan. $\frac{2}{3}$ partes tibiae sensilitate gaudent. Stare potest, et instrumento quodam nitens progredi, licet vacillans, tremula et pedibus quasi protractis.

D. 3 Febr. Tandem sensus et motus totius cruris redeunt, juxta determinatas quovis die, dimensiones; obambulare valet, sine alio impedimento, nisi defatigationis mox intrantis, quae sequentibus diebus multum fuit emendata.

Infrictio inde a die 12 Jan. non fuit instituta.

Die Febr. 4. Congestiones ad cerebrum et pulmones; dolor in hypochondrio sinistro revertuntur. Menstruationis periodo instante, hirudinum ad genitalia instituitur applicatio.

Menstrua non apparent; accedit vero catarrhus pulmonum; augetur dolor in crure; epistaxis observatur.

Die Febr. 6. Unguenti cum Veratrino inunctio ad femorum internam faciem denuo instituitur, quam post biduum sequitur menstruorum fluxus parvus, cum doloris tum in hypochondrio, tum in crure evanitione; mastodynia vero sinistra, ante biduum orta, perdurat.

Menstrua per biduum duravere; non rediit

molestus in latere nec in crure dolor; continuo vero manet querela de dolore mammae non turgidae nec rubrae, sed levissimum etiam attactum metuentis.

Alvi tarditas continuum exigit resolventium et eccoproticorum usum, inter quae scopo optime respondent Infus: fol: sennae concentrata, cum addito Oleo amygdalarum.

Mammae neuralgiae opposita est Camphora, quae ad gr. β ter de die propinata, initio nullas, post continuatum vero per 8 dies usum, magnas molestias, nauseam et vomitum excitavit, et seposita est.

Ad finem mensis Februarii praeter levem dolorem in cantho oculi externo, titillatio crurum, et gressus incertus denuo accessere. Hinc, propter brevi instantem menstruorum periodum, inunctio ung. Veratrini ad femora fuit repetita, quam autem orgasmus et congestio, nullus vero fluxus uterinus, secuti sunt. Disparuit tandem omnis motus extremitatum inferiorum turba, ita ut aegra mense Martii continuo obambularet; abdominis turgorem, et alvi tarditatem medicamenta amaro-salina, subinde Calomel cum ra-

dicis Rhei pulvere debellarunt; mammae neuralgia sensim disparuit.

Die 11 Aprilis satis valens dimissa est filia, non autem restituto catameniorum fluxu.

OBSERVATIO XIII.

Paralysis post spondylarthritidem. Haemoptoë. Febris intermittens. Veratrini adhibitio. Spes boni eventus. Adhibitio protracta impedita.

F. B. puella 22 annorum, temperamenti sanguinei, ante aliquot annos haemoptoën passa, anno 1835 corripiebatur febre nervosá, a qua revalescens initio a. 1836 infestabatur dolore acuto vertebrae lumbaris tertiae, dein formicationibus in cruribus, mictu et alvi excretione perdifficili, quae symptomata in dies increvere. Post 13 hebdomades malum primum dignoscitur, et aegra hanc ob causam tradita curae Viri Cl. Tilani, in Nosocomio chirurgico Amstelodomensi. Dolor lumborum eo tempore obtusus; in cruribus defectus motus et sensus. Urina nisi

catheteris, nec alvus nisi clysmatum unc. xvj-xxiv, ad colon usque inductorum, ope, solvebatur. Menses regulares. Habitus bonus, non emaciatus. Rubor genarum et labiorum. Tussicula. Pulsus parvus, modice celer. Appetitus viget. Sitis.

Cauterium ex aqua fervida regioni lumbari applicatum, et suppuratio per 2 menses protracta, nullum attulerunt auxilium, praeter levem titillationis sensum in crure dextro. Ob incedentem haemoptoën m. Octobris vulnera suppurantia clauduntur.

Abstinebatur ab omni curatione locali usque ad diem 23 Dec. 1836, quando ei, symptomatibus notatis iisdem, praescribitur:

℞ Veratr. gr. viij.
Axung. porc. unc. j.
M. f. ung. infric. bis de die ad vertebram lumbarem 4-5′.

Repetitum fuit unguentum die 27 Dec. Nullus autem sequebatur effectus praeter calorem, et titillationem in superficie.

Die 31 Dec. add. ung. Ver. gr. jv, et die 5 Jan. 1836 praescribuntur gr. xvj in Axung. unc. j.

Nunc primum observavit lancinationes inde a columna vertebrarum, nervum ischiadicum per clunes ad trochanterem majorem cruris dextri usque sequentes. Ceterorum symptomatum nulla mutatio.

Jam per longum temporis spatium alternis diebus, tempore vespertino, per 3-4 horas febricitat. Die autem 6 Jan. valida afficitur febre, quae crescendo diebus 8, 10 et 12, licet cum intermissionibns perfectis redibat, et cum symptomatibus solitis decurrebat. Durante hocce tempore lancinationes in crure dextro quotidie auctae fuere, quantitate et qualitate, et progrediendo attigerunt femur, genu, tibiam et die 11 digitos. Bis in quadrante horae percipiuntur subsultus hujus cruris, involuntarii. Sensilitas et motus voluntarius nullus. Formicationis sensus tantummodo ad trochanterem progrediebatur. In latere et crure sinistro nihil percipitur.

Die 11 Jan. repet. ung. ultim. praescr.

Die 13 Jan. Tempore matutino, post remissionem 4 horarum valida febre affecta est, cum capitis dolore, pectoris oppressione et tussi

insolita. Pulsus plenus, durus, celer. Menstruatio copiosa solito citius intrat. Desistitur ab infrictione. Tempore vespertino, post remissionem brevem, nova exacerbatio.

Die 14 et 15 Jan. Brevis tantummodo remissio obtinuit. Menstruatio cessat.

Ei praescribuntur demulcentia, diluentia. Symptomata memorata in cruribus imminuuntur.

Diebus 16 et seqq. remissiones longiores fiebant, et die 19 febris denuo typum assumpsit tertianum. Capitis dolor, pectoris oppressio et tussis imminuta.

Die 22 Jan. Infrictio instituitur cum ung. ex Veratr. gr. xvj. Eodem die, lancinationes et subsultus in crure dextro, valde denuo imminuti, augebantur.

Sequenti vero die febrili 23 Jan., febris longe major fuit, quam diebus 19 et 21, cum capitis dolore, pectoris oppressione, tussi et pulsu pleniori, celeriori. Semel de die infrictio instituitur, a qua autem plane desistere cogimur, cum etiam die 24 Jan. valida febre corripiatur. Postquam per duas dies unguentum fuit sepositum, exacerbationes sensim minores fuerunt, et febris

tertiana denuo intravit. Symptomata in crure dextro imminuta. Post 14 dies, cum febris tertiana ultra horas 3 non durasset, nec pectoris oppressio, nec tussis infestarent, et pulsus esset mollis, parvus, et lancinationes et formicatio in crure dextro non amplius observarentur, denuo adhibetur Veratrinum modo solito. At post duas dies febris exsurgit, et eadem, ac prioribus vicibus, symptomata intrabant, et nos invitos, coëgerunt deinceps a curatione desistere, quae in initio spem dederat, virginem a malo infelicissimo liberandi.

OBSERVATIO XIV.

Hemiplegia dextra et aphonia ex animi pathemate. Auxilium parvi momenti a Veratrini adhibitione.

Sequens historia, non minus relatione digna ex momento psychico, quam medico, egregie docet, quantopere differant effectus perniciosi continui vitae taedii ac vehementis animi pathematis in organismum humanum.

D. v. D. virgo aeque formosa ac suavis, 20 annos nata, quo sacro amore ipsa ardebat juvenis, rure degentis, aedes paternis vicinas inhabitantis, eodem se a juvene amari existimabat. Non erat, quod de ipsius fide dubitandum esse duceret. Quidni igitur totam sese ipsi daret; a quo se decipi posse, ne succurrebat quidem ante mentem. Nihil erat, quod illi, cujus tanto flagrabat amore, non concederet, ne vetitum quidem. Eheu! perfidiam! quum puellam spectata pudicitiae laude privasset, proximarum nuptiarum suavi spe propositâ, illam gravidam prorsus deserebat.

Anno 1834 Amstelodamo, quo post partum, nutricis munere functura, secum tulerat prolem, a patre negatam, redibat. Augebat ipsam, juvenem, qui, femineo amore et debilitate abusus, in tot tantasque aerumnas ipsam dejecisset, nihil nunc ipsam curare. Aegra animo et corpore per aliquod tempus medicorum auxilio utebatur. Ars tamen aegritudini, vim vitalem debilitanti, remedium opponere non valebat.

Anni 1835 maximâ jam parte praeterlapsâ, misera viribus exhausta, domum trahebat pedem

debilem. Ubi cum per paucos dies esset morata, nuntius repente ipsi affertur, juvenem illum, quem amare nunquam desiverat, et ad se aliquando rediturum speraverat, fidem alii praestitisse, nuptiarumque vinculo cum illa esse conjunctum. Quanta antea tristia subiërat, tantae calamitatis moli, subito ingruentis, impar erat misera. Tremor ipsam capit. Aquae desiderium indicat. Porrigunt parentes ipsi, quod petierat, febrem vehementem instare, arbitrati. Bibit. Nec vocem, nec motum amplius edit, nervorum actio desiit, et jacebat infelix illa, et motûs et vocis usu destituta.

Venaesect. hirudines et G. Asae foetid. irrita fuere. Reactio in hoc corpore plane desiderabatur. Cibum non petiit, nec eo indigere videbatur. Excretiones involuntariae. Post tres ita peractas hebdomades vita fere exstincta rediit. Intestina primum munere denuo fungi videbantur. Motus extremitatum lateris sinistri restituitur.

Mense Martio 1836 in illo statu versans suscepta fuit in Nosocomium Academicum Trajectinum. Corpus reficitur bona cura et diaetâ

restaurante; dum misericordia, infelici praestita, et alloquium suave animum tranquillum redderent, cui mutationi optatae lectio librorum, de religione Christiana agentium, quibus valde delectabatur, haud parum attribuit.

Ipsa morbi symptomata sensim emendata fuerunt usu infus. flor. arnic. et rad. valerianae, ita quidem, ut die 5 Febr. 1837 eam invenirem in statu sequenti. Habitus externus bonus. Genae rubescentes. Oculi alacres. Digestio bona. Respiratio et circulatio regulares. Pulsus non sentitur in brachio dextro. Menstruatio naturalis. Brachium dextrum superius difficulter attollit. Pars inferior, uti et manus, semper spastice rigidae, haec clausa. Extensio digitorum ab adstante difficillime perficitur. Ipsa nullum instituere potest motum. Motus cruris dextri valde impeditus, imprimis partis inferioris et pedis, qui, uti et digiti, introrsum est contractus. Progrediendo crure describit semicirculum. Latus sinistrum sanum.

Satis distincte et voce quodammodo altâ loqui potest, quae ei praedicta sunt; difficiles tamen ei sunt litterae *r.* et *kw.*

Per 14 dies omnia medicamenta seposita fuerunt. Die memorato ei praescribitur:

℞ Veratr. gr. vj.
Axung. porc. unc. j.
F. ung. Fiat bis de die infrictio juxta laryngem, et latus exterius brachii inferioris, manûs, cruris et pedis.

Jam secundo die post infrictionem, titillatione et calore secutis, manus et pes sudore madida, calida fuerunt. Manum mox post infrictionem facilius aperire potuit. Postea vero rigiditas rediit, quod etiam obtinuit, si animi pathemate afficiebatur, e. g. quando inopinatim conclave intrabam, dum facilius digitos extendere potui post breve colloquium.

Post 8 dies brachium et crus doluerunt, pressione instituta, juxta decursum nervorum, etiam in parte superiori, ubi infrictio non instituebatur. Tempore matutino rigiditas major quam vesperi. Formicationis et titillationis internae sensus. Subsultus brachii. Capitis dolor.

14 dies post primam infrictionem menstruatione gaudet, solito citiore et longe copiosiore

Postquam infrictio per mensem circiter fuit protracta cum ung. ex Veratr. gr. xij in Ax. porc. unc. j. ad diem 5^m repetitum, symptomata paululum emendata fuere.

Per hebdomaden infrictio seponitur. Pergit formicationis sensus, at desunt concussio et subsultus. Pristina rigiditas rediit. Dolor capitis, brachii et cruris imminuuntur. Non amplius sudant manus et pes. Ut extensorum ἐνεργεὶα fortius excitaretur, Veratr. gr. x in alcoh. rectif. q. s. solvere jussi, quo facto obtinebatur unc. j. liquidi incoloris, transparentis, quod infricandum fuit in locis monitis per 2′. Symptomata producebat longe majora iis, ab unguento petitis. Ceterum ejusdem sunt generis.

Post aliquot dies epistaxi copiosa et frequenti afficitur. Pulsus in brachio sinistro, ceterisque locis plenus, durus. Menstruatio singulis 14 diebus rediit. Infrictione per 5 dies seposita, omnia ad pristinum statum vergunt. Iterum instituta, redeunt, quam ob causam cum tanto sanguinis deperditione debilitaretur, dolor brachii et cruris infrictionem molestissimam redderet, nec auxilium nisi parvum et vagum mox

transiens observaretur, ab hac curatione desistere statuimus. Usa fuit unc. iij solut. Alcohol.; symptomata, in initio morbi accusata, quodammodo emendata fuerunt. Motus autem extremitatum et praesertim extensio digitorum valde molestus; etiam postea formicationis sensus observabatur. Loquela fortior, facilior, omnia praedicta rite effari potest, imo longiora; quod, numne adscribendum sit medicamento, an exercitationi, saepe a commilitonibus repetitae, valde dubitandum.

Observatione dignum est, quod famulus, qui infrictionem instituebat et de adhibitione unguenti nil observaverat, sternutatione et lacrymatione corripiebatur, durante infrictione solutionis Alcoholicae. Praeterea sensit rigorem et fortitudinem praeternaturalem (*Thäthigkeitsäusserung nach aussen*) in brachio, quo infrictionem instituebat, et in crure ejusdem lateris. Post horam autem dimidiam haec symptomata evanescebant.

OBSERVATIO XV.

Hemiplegia sinistra. Veratrini adhibitio. Auxilium imperfectum.

B. v. D. 45 annorum, textor, constitutionis robustae, die 15 Dec. 1836 lectum relicturus, postquam praecedente die ab alto lapsus fuerat, miser paterfamilias hemiplegiâ perfectâ sinistrâ correptus fuit.

Primum domi, dein in Nosocomio urbano Rheno-Trajectensi ei porrigitur inf. flor. arnic. et pro usu externo linim. volatile, idque cum felici eventu. Motus brachii et cruris paulisper rediere, ita quidem, ut non ita diu post, licet difficulter, manum ad collum elevare potuerit. Digiti difficillime flectuntur. Crus introrsum et postrorsum movere valet. In ambulando autem digitos pedis elevare nequit, qui semper humum tangunt. Nullus formicationis sensus. Appetitus viget. Alvus regularis. Sepositis medicamentis memoratis, ei praescribitur:

℞ Veratr. gr. xv.

Axung. porc. unc. j.

M. f. u. S. bis de die per 5' infric. ad partem sinistram vertebrarum cervicalium 6 et 7 et lumbarium 4 et 5.

Symptomata communia, calor et titillatio, sequebantur.

Post duas dies querebatur de concussionibus per extremitates sinistras et formicationis sensu per brachium. Alvus non soluta. Capitis dolor. Anxietas. Adhibetur Elect. lenitiv.

Post alvum sequenti die depositam, bene se habet.

Sine ullis symptomatibus memoratione dignis curatio protracta fuit cum ung., in cujus uncia tandem gr. xxv Veratr. continebantur. Alvus deinceps regularis, uti antea, semel de die, absque adhibito laxante. Concussiones et subsultus in extremitatibus sinistris frequentes, bis in brachio dextro, observabantur. Motus impeditus sensim emendatus fuit, imprimis manus facilius et paululum firmius claudi potuit. Deinceps autem ei praescripsi:

℞ Veratr. gr. x.
Solv. in.
Alcoh. rectific. unc. j.

D. S. bis de die infric. in locis supra monitis.

Minores effectus observavit, quam ab unguenti adhibitione, licet ter de die infrictio instituere-

tur. Bis repetitur solutio. Quamvis autem symptomata jam saepius memorata eam adhibitionem sequerentur, ad finem optatum nos adducturam esse curam, dubitavimus, quia nunc demum manum ad caput elevare potest, idque adhuc perdifficile et tremule, dum ingressus quidem facilior, sed adhuc vacillans perficitur. Hinc seponitur Veratrini ulterior adhibitio. Denuo adhibetur inf. flor. arnic. et infrictio cum linim: volat. Cujus ope cum pergente formicatione, at desinentibus concussionibus et lancinationibus, intra 8 dies, manum supra caput adducere valuit absque tremore.

Apud famulum, qui infrictionem instituebat, eadem observanda fuerunt, quae in casu praecedenti memorata sunt.

OBSERVATIO XVI.

Hemiplegia sinistra. Veratrini adhibitio. Nullum auxilium.

A. v. de M. Sutor, annos 55 natus, constitutionis phlegmaticae, antea sanus inopinatim die

26 Dec. 1836 corripitur tremore digitorum brachii sinistri, deinde ipsius brachii, musculorum faciei lateris dextri et linguae, nec non immobilitate cruris sinistri. Sequenti die paralysis brachii perfecta. Ceterum valuit. Post medicamenti, ei a medico praescripti, usum, motus involutarius faciei et linguae desinit. Die 2 Januar. 1837 in Nosocomio hujus urbis suscepto ei praescribitur infus. flor. arnic. et pro usu externo linim. ex sapon. amm. et tinct. canthar. Mobilitas extremitatum paulisper rediit. Die 16 Jan. translatus fuit ad Nosocomium academicum, ubi infus. flor. arnic. additur Aeth. nitric. Alcoh. et linim ex ol. cajap. cum spir. ror. marin. et Aq. rorismar. quae lotio brachio et cruri insinuatur, dum ad scapulam, versus vertebram cervicalem sextam, apponitur emplastr. vesicat. suppurationis scopo. Sub horum medicamentorum adhibitione mobilitas cruris adeo emendata fuit, ut, licet vacillans, tamen paululum ingredi brachiumque leviter attollere valuerit. Digiti autem immobiles. Nulla formicatio.

Die 6 Febr., ceteris sepositis et vulneribus a vesicatorio sanatis, ei datur ung. ex Veratr. gr.

xx in Axung. porc. unc. j modo solito utendum, quod cum gr. xxv et xxx ter adhuc repetitum, ac deinde adhibitio solut. Alcohol. memoratae, nullum attulere auxilium. Concussiones frequentes et crebra formicatio, palmam manus autem non transgredientes, unice observabantur, quae post sepositum medicamentum etiam desiëre. — Suscipiebatur hoc tempore in aedibus quibusdam pietatis Christianae. Repetita infrictio cum linimento supra memorato, licet infructuosa, formicationem revocavit.

EPICRISIS.

Absoluta observationem expositione, quas de medica Veratrini actione instituimus, ad gravissimam pensi nostri accedimus partem, ut, quid ex iis concludi possit, efficiamus. Qua in causa, ad tria imprimis attendemus momenta:

I. Ad Veratrini praeparationem atque praescribendi rationem;

II. Ad effectus generales, qui hujus medicamenti adhibitionem sequi solent;

III. Ad Veratrini usum medicum variis in morbis.

De singulis singulatim videamus.

Quod remedii nostri attinet praeparationem,

non est, quod theoreticae ejus dijudicationi inhaeream. Etenim in tali causa encheiresis sola est, quae pronunciare sententiam valeat. Hoc autem notandum, me perquam fuisse studiosum, ut Veratrinum adhiberem admodum purum; monitorum memor, quae dederunt Doctt. *Turnbull* et *Ebers*: a Veratrino scilicet impuro nullos salutares effectus esse sperandos. Praeter fidem igitur, quam summo jure Pharmacopolis habeo, a quibus Veratrinum accepi, et examine instituto, vidi, hoc omnibus proprietatibus, quae illi tribuuntur, satisfacere, et effectus physiologicos producere, qui, juxta *Turnbullium* non nisi a Veratrino puro exspectari possunt, calorem imprimis ac titillationem.

Semel in unguenti unc. j. conjungebantur, me conscio, gr. x Veratrini albi puri et gr. x Veratrini flavo-brunnei. Symptomata memorata caloris et titillationis ab aegro, compositionis hujus unguenti inscio, longe minori gradu percipiebantur. Veratrinum illud minus purum in Alcohole solutum, liquori etiam colorem flavo-brunneum communicabat et materiem gummo-

sam flavescentem deponebat, quae Acido nitrico solvebatur.

Quoad variam formam, qua Veratrinum adhibui: Ter usus sum solutione saturata Alcoholica (Observatt. 14, 15 et 16). Nec tali ratione ut de ejus praestantia prae unguento plane judicare possim. Unguentum autem mihi videtur poros opplere, et idcirco minus facile absorberi, dum contra Alcohol irritando absorptionem promovet. Testis sit famulus qui nil perceperat cum ung. infricaret, sensatione autem molesta afficiebatur post applicatam solutionem Alcoholicam (Observatt. 14 et 15).

Praeterea, in paralysi morbisque analogis praeter actionem nervorum imminutam, et hâc, et motûs defectu, obtinet imminutio musculorum energiae, in quâ Axung. porc. emolliendo minus bene, Alcohol vero excitando, firmando, apte agit. Hisce momentis solutio Alcoholica praestat unguento. Obstat vero facilis Alcoh. evaporatio, aucta calore sub infrictione orto, quâ magna liquoris quantitas deperditur. Praeterea, quod non major quantitas quam gr. x Veratrini solvi possit in Alcoholis unc. j, unde

quantitas medicamenti praescribenda limitata est, dum in ung. tantum immitti potest, quantum requiritur.

De majori efficacia solut. Alcoh. haec proferre possum; fortius egit unc. j solut. cum Veratr. gr. x, quam eadem quantitas ung. cum Veratr. gr. xij (Observat. 14); minus autem quam ung. cum gr. xx–xxv (Observ. 15 et 16). Solutio ergo efficacior est quam ung., si eandem contineant nostri medicamenti quantitatem.

Methodo endermaticâ Veratrinâ uti nunquam ausus sum, propter dolores intolerabiles, et symptomata graviora (1), hanc adhibitionem sequentia (2), quae praeterea mox impeditur inflammatione vehementi in loco denudato ortâ (3).

Effectus generales, adhibitione Veratrinae producti, sequentes sunt. Primum, quod constanter ab omnibus aegris observabatur, fuit

(1) Cf. Schmidts Jahrbücher, 1836, No. 10, pag. 13.

(2) Cf. Turnbull, op. cit. pag. 9.

(3) Cf. Journal de Physiol. etc. par Magendie, tom. I, pag. 67.

caloris sensus circiter 4′ post infrictionem valde auctus, qui autem, solutione Alcoholica adhibita, continuo apparebat, cum titillatione imo sensu urente conjunctus. Durabat per 15′—30′, quae differentia tum a dosi, tum ab individui sensibilitate, tum a loco infrictionis, sed imprimis a frictione longiore et fortiori dependere mihi visa est.

Haec omnia ipse expertus fui, cum experimenti causa, in facië aliisque locis, cute teneriore tectis, infrictionem instituerem. Nil autem sensi, quando palmâ manus infrictionem, imo per horam dimidiam, apud varios aegrotantes institui. Differentiam, infrictionem solut. Alcoh. inter, et unguenti, jam supra memoravi.

Hac autem sensationes post aliquot dies imminui videntur, ita quidem ut singulis 4-5 diebus gr. ij-jv unguenti unciae 1 addi debeant, ad acquirendos eosdem effectus.

Color ruber, durante infrictione ortus, mox transit. Nunquam cutis irritationem sequi vidi, semel tantummodo aliquot pustulae applicationis loco proveniebant, cito vero disparuere, licet in earum propinquitate Veratr. applicaretur.

Alter effectus hujus medicamenti fuit sensilitas aucta, non tantum in loco applicato, sed etiam in ejus prolongatione. In parte extremitatis applicatum, haec tota doluit levissima pressione; ultra hanc autem sensilitas non infestavit, quod testatur Turnbullus per totum corpus obtineri, unà cum caloris et titillationis sensu, quando Veratrinum satis diu sit adhibitum; cui conditioni casus 12 et 15 satisfacere mihi videntur; in quorum uno Veratrini gr. 150 in altero gr. 175 adhibebantur.

Saepius, imprimis in paralyticis observabatur formicationis sensus, convulsiones, lancinationes, imo interdum subsultus involuntarii. Vulgo die 2-4 post infrictionem, haec symptomata sensim intrabant, incipientia a columna vertebrali, et decursum nervorum in extremitatibus sequentia. Semel palmam manus non transgrediebantur (Observ. 16). Ad ea acquirenda, nil interfuit, num infrictio institueretur, loco exitus nervorum, an in medio extremitatum: eodem modo semper sequebantur (Observ. 14, 15 et 16).

In uno tantum aegro (Observ. 15) semel, idque adhuc minoris momenti, has concussiones, in

alio quam infricato corporis loco, observavi, quod tamen, sub conditione supra memoratâ, semper obtineri refert Turnbullus.

Ei autem concedo dicenti, haec symptomata post sepositam infrictionem, etiam cito desinere. In uno casu (Observ. 14) remansit formicatio, in altero rediit, (Observ. 16) post adhibitum linimentum stimulans; quod certe probat actionem fugacem Veratrini.

Mirandum sane, medicamentum tam acre, quod, interne sumptum, adeo drastice agit, ut, cum experimenti causâ deglutiissem gr. jv unguenti in cujus unc. j fuere Veratr. gr. xvj, post 8′ sedes haberem copiosas, nulli aliae rei adscribendas, externe licet copiose, datum, nullum in intestinis effectum habere nocivum. Turnbullus putavit, hunc usum potius obstructionem afferre, quod mihi in uno aegro, semel tantum, contigit (Observ. 15).

Quoad Veratrini vim in excretiones: urinae excretionem bis auctam vidi (Observ. 1 et 6). Licet ergo non probatam credam virtutem ejus diureticam, a Doct. Ebers valde laudatam, nequaquam tamen confidere audeo sententiae Turnbulli,

Veratrinum urinam non promovere, nisi hîc vel illîc serum sit collectum. Dubito enim, hanc conditionem in casibus memoratis obtinuisse, et mihi non contigit tales observare aegros, in quibus ille morbus manifestus erat (1).

Ds. Ebers hanc virtutem imprimis observavit in hysteria, hypochondriasi aliisque neurosibus, in quibus facile diuresin auctam intrare, unicuique cognitum est. Licet ergo, in his valere possit: „seine sehr bedeutende Hydragogische Wirksamkeit ist nur eine Secundäre, durch das Nervensystem vermittelte (2)," dubitarem tamen, hanc sententiam admittere in omnibus casibus.

---

(1) Ante 3 fere annos, in Nosocomio nostro academico hydrope universali laboranti, post alia medicamenta frustra tentata, Veratr. gr. viij in Axung. unc. j, usu externo praescribebantur. Tribus diebus post, moriebatur, absque urina auctâ. Autopsia instituta nullum monstrabat serum in thorace aut abdomine collectum, cujus indicia durante vita, aperta fuerunt. Anne in hoc casu Veratrinum egisset circulationem promovendo (vide infra pag. 85) una cum absorptione seri, cujus secretio in renibus non peracta fuit, horum inertiâ; tunc sane magni esset momenti, in hydrope Veratrini usum conjungere iis, quae specialiter in haec organa agunt.

(2) Ebers, in Schmidt's Jahrb. 1836. N°. 10, pag. 11.

Ad probandam hanc, quam supra monui, virtutem Veratrini, circulationem sanguinis promoventem, referre quaedam mihi liceat, in diversis aegris observata, huc spectantia. In rheumatismo acuto (Observ. 3), adhibitione Veratrini augentur dolores, palpitatio cordis, et pulsus durus, celer, plenus.

In 2 haemoptoïcis, et huic morbo adhuc valde disposita, sequebatur post adhibitionem Veratrini, oppressio pectoris et pulsûs acceleratio, quae symptomata, post sepositum medicamentum, imminuta sunt (Observ. 4 et 13).

Apud unam aegrotantem (Observ. 12), amenorrhea per 9 menses laborantem, menstruatio intravit, et apud duas alias (Observ. 13 et 14) valde aucta fuit, cui in ultima accessit Epistaxis copiosa durante Veratrini usu.

In his omnibus saepe accusabatur cephalalgia. Jam supra autem dixi de diuresi ex eodem fonte aucta. Numne autem huic proprietati irritanti adscribendus esset habitus valde emendatus et laetus ulceris, a Vesicatorio orti, flaccidi, in cujus circuitu Veratrinum infricatum fuit, dubium est (Observ. 7). Majori jure hinc derivanda facilis

diaphoresis partium, quibus Veratrinum applicabatur, saepius majori minorive gradu observata, et memorata in Observatt. 11, 12 et 14. Dum praeterea, febris intermittentis mutatio in remittentem (Observ. 13) totiës, quotiës in femina irritabili Veratrinum applicaretur, eïdem actioni hujus remedii, videtur adscribenda.

Tertio demum loco considerabimus, quales effectus sunt nostri medicamenti, in curandis aegris, quorum curam gessimus. Si ea, quae ab aliis, inprimis a Turnbullio referuntur, vera habeamus, brevis responsio erit: fallax. Videamus autem de singulis observationibus.

Inter 5 rheumatismo laborantes, unus (Observ. 1), recidivâ sponte evanescente exceptâ, auxilium perfectum obtinuit. In altero (Observ. 5) sanatio post longum tempus, eaque valde incompleta, petita fuit. In tertio (Observ. 2) nullum auxilium observatum fuit, dum in duobus aliis adhibitio ulterior impedita fuit noxis, ex circulatione aucta provenientibus.

Retuli 5 casus neuralgiâ laborantium. In duobus (Observ. 6 et 8) sanatio obtineri videbatur.

Dolor autem, pro parte imminutus, ulteriori adhibitioni restitit, et Camphorae gr. jv de die sumpta, perfecere id, quod a Veratr. gr. vj de die frustra optaveramus. In altero (Observ. 7) cito et perfecte absque recidiva aeger ab ischiate postica sanatus fuit. Non credo, partem hujus sanationis tribuendam esse vulneribus suppurantibus, a vesicatorio ortis, tum, quia in talibus morbis magis activa sunt vesicatoria vaga, scopo rubefaciente applicata, tum, quia jam antea haec vulnera absque ullo auxilio exstiterant.

Ex duabus observationibus Prosopalgiae patet, quam salutare nostrum remedium sese praestiterit in hoc morbo. Prima imprimis historia (Casus 9) nil desiderandum relinquit, quoad vehementiam et durationem morbi, curationem simplicem, et sanationem celeriter perfectam. A plurimis medicis et ab aegris, ab hoc morbo, hujus remedii ope, liberatis, mihi relata fuit eximia Veratrini in illo morbo praestantia. Magna autem dosis requiri videtur, gr. nempe xxx in unc. j, idque per 5′-10′ bis de die infricandum in loco dolente. Bis mihi narratum fuit ab ipsis sanatis, se, durante adhibitione Veratrini, af-

fectos fuisse scintillis ante oculos obvolutantibus, visu offuscato, aliisque congestionis ad caput oculosque symptomatibus, quae etiam confirmare videntur ea, quae de virtute Veratr. irritante, supra dicta sunt.

In 6 paralyticis semper formicatio, dolores lancinantes e aliaque symptomata spem dedere boni eventûs. Haec vero nos plane fefellit in casibus 11 et 16. Forsan idem observassem in casu 13, nisi symptomata, ibi memorata, ulteriorem usum prohibuissent. Idem valet de observatione 12, in qua parva tantummodo emendatio obtinuit.

In casu 15 bis aperte observabatur major activitas inf. flor. Arnic. prae Veratrino. Licet una observatio pro regula generali habere nequeat, ex ea tamen patet, Veratrinum non absolute prae ceteris excitantibus anteponi debere.

Quod attinet ad casum illum memorabilem 12, quid ei adderem, ad sanationem explicandam, idque non mere hypothetice, sed secundum rationem et experientiam, prorsus nescio. Videretur forsan alicui, nihil facilius esse, quam hic

assumere: Materie rheumaticâ aliâve causâ nervos inactivos fuisse, Veratrinum autem excitando et irritando circulationem promovisse, febrem produxisse, quo tumultu materies illa nociva absorpta fuit, et nervi praeterea incitati eorum imperium recuperabant.

Sed itane rite res explicata est? Minime vero. Quid tribuendum est medicamento, quid febri? Quaenam est causa, cur deperditio et recuperatio sensûs ac motûs tam pari passu in utroque crure, quotidie iisdem dimensionibus circumscriptis progrederetur? Cur mobilitas cruris nequaquam restituebatur sudore, a balneo vaporoso orto, at vero quidem post sudorem a Veratrino productum? Quare sensus ante motum redibat?

Ecce paucas e pluribus quaestionibus quae faciendae sunt, vitamque nervorum internam spectant; in quibus intimis naturae penetralibus certam viam mihi adhuc latere, potius ingenue confiteor, quam ut, longo verborum ornatu, explicationem hypotheticam tentarem, quae nihilominus nostram imbecillitatem probet.

Ex omnibus hisce observatis mihi videor,

concludere posse ad sequentia momenta therapeutica:

I. Veratrinum est medicamentum efficacissimum, quod, excitando nervos inactivos, sedando neuralgias, et promovendo circulationem sanguinis, inter nervina alterantia magnum occupat locum.

II. Non sufficit ad restituendam vim nerveam deperditam, ideoque nimis laudatum fuisse in paralysi videtur.

III. Inter antirheumatica specifica certa, non adnumerari potest.

IV. Noxae ex ejus virtute irritante provenientes, prudentiam in ejus usu assuadent, imo eum interdum contraindicare possunt. Accedunt pretium insigne et difficultas, qua purum acquiritur, quae saltem ejus usum valde restringunt.

Haec sunt, quae ex nostris observationibus ducenda existimavimus. Quae si conferamus, imprimis cum encomiis, qualia protulit princeps Veratrini praeco, Turnbull, non possumus non multa de eorum meritis detrahere. Haud quidem propositum nostrum fuit, critice hujus

Auctoris experimenta ac successus dijudicare; sed simpliciter narrare, quae ipsi vidimus atque observavimus. Caeteroquin, propter incompletas ac confusas morborum historias, quas exhibet, non pauca sunt dubia, quae de exacta eorum definitione in medium proferri possunt. Veruntamen non reticendum, sic, et experientia duce, confirmatum esse nostrum judicium de valore laudum, quibus ejus utilitatem extollit Auctor citatus, contra morbos plurimos, medicinae rationali rebelles.

Docemur igitur novo exemplo, non inconsulto, quod nimis eheu! fieri solet, fidem habendam esse novis detectis, qualia magna verborum pompa, imo additis observationum documentis, non ab agyrtis tantum, sed ab ipsis medicis exteris, nobis offeruntur. Cautum saltem examen, atque experimenta severe instituta, nobis persuadeant, quid de iis verum sit? quid falsum? Ita profecto, hoc rejecto, illoque depurato, in genuinum usum nostrum, fructus carpemus uberrimos. Quos quum de Veratrini effectu medico imperfecte tantum colligere nobis contigerit; speramus, fore ut peritiores medici opus

absolvant. Hi ergo, quis illi medicamento, quod, procul dubio, unum in paucis est efficacissimum, in pharmacologia competat locus, plenius ac melius doceant, quam quidem nobis licuerit.

TANTUM.

QUAESTIONES.

I.

Eorum opinio, qui contendunt elleborum veterum eundem esse, quo nostro tempore utimur, licet non indubia, magnum tamen argumentum petit ex similibus symptomatibus, quae, in corpus ingesti, edunt.

II.

Varia secretorum natura, a glandularum vel corporum secernentium fabrica varia dependet, eâdem ubique vi nervorum organica existente.

III.

Egregie H e r d e r (Ideën, 1 Th.) contendit, statum erectum et formationem cerebri insigniorem in homine, tam arcte cohaerere, ut unus sine altero esse non possit.

IV.

Egregie H u f e l a n d: Die Kunst gehört dem inneren Heiligthum des Menschen an; das System der Zeit, deren Product es ist. Wir haben nun Systeme genug gehabt,

um zu wissen, dass in den Systemen der Schule die Heilkunst nicht liegt.

V.

Statistica, medicinae applicata, in curatione morbi, potius nomen, quam individui curam spectat.

VI.

Recte Andral (Pathol. interne) de cholera asiatica: charactères anatomiques insuffisants; causes mysterieuses; nature hypothétique; symptomes caractéristiques; diagnostic facile; traitement douteux.

VII.

Cum nostra de maniâ opinione, convenit Hippocraticum illud: Insanientibus si varices aut haemorrhoïdes superveniunt, maniae solutio fit.

VIII.

In haemoptoë haud ita multum sanguinis mittendum, sed assidue.

Aretaeus.

IX.

Haemorrhagia pulmonum rarius est lethalis per se, quare sectiones cadaverum ad illustrandam morbi naturam, non multum contulerunt.

Suringar.

X.

Causa mortis saepe subitaneae in hydrothorace chronica laborantibus, non quaerenda est in pulmonum compressione, sed in eorum oppletione sero exsudato.

XI.

Convulsio valde mala ab exanthemate recurrente, nisi denuo et cito prodeat.

Stoll.

XII.

Venaesectio in plethora satisfacit indicationi palliativae, non curativae.

XIII.

Molesta semper, nociva saepe sunt instrumenta ferrea, ad curandas incurvationes extremitatum puerorum, rhachitide aliave causa productas. Longe praeferenda sunt, quae ex balaena conficiuntur.

XIV.

Ad curandam columnae dorsalis incurvationem apud juniores, dissuadendae mihi videntur loricae (corsetten). Suadenda vero frequens musculorum dorsalium exercitatio.

XV.

Si quaeris, num cancer exstirpandus sit, nec ne, praeter alia inprimis respicias facieï colorem.

XVI.

Amputatio extremitatis, gangraena correptae, interdum ante crenam formatam indicata est.

XVII.

Resectio partis alicujus ossis, morbose affecti, non ita rejicienda est, prouti Cl. Velpeau opinatur.

XVIII.

Si post partum haemorrhagia ex utero, jam contracto, aliis artis auxiliis non sisti possit, assuadenda est compressio aortae abdominalis.

AAN DEN HEER

C. C. RÖELL,

BIJ DE VERDEDIGING

ZIJNER DISSERTATIO:

DE VERATRINO, EJUSQUE USU MEDICO, OBSERVATIONIBUS CLINICIS INVESTIGATO (*).

De waereld zal hem dankbaar prijzen,
Die op d' onmeetbren Oceaan
Een nieuwen zeilkoers in dorst slaan,
En ongekende paden wijzen;
Die, van een schaars betreden strand,
Van oorden, nooit bezocht te voren,
En rijken keur van puiktrezoren
Heeft aangebracht in 't moederland.

(*) Qui hosce versus bene intelligere velit, nisi totam dissertationem, praefationem saltem legat, necesse est.

Maar zoude ook hij geen lof bekomen,
Die, steev'nend op gelijken tocht,
Waar hij een veil'ge haven zocht,
Slechts naakte klippen heeft vernomen?
Hij keer' dan niet met schat belaên:
Hij leert, door eigen tegenspoeden,
Aan and'ren, zich voor schaê te hoeden
En de ongastvrije reê te ontgaan.

'T Is schoon, als ons de palmen kroonen,
En roem zich hecht aan 't heldenstaal,
De vruchten van den zegepraal
Aan 't opgetogen volk te toonen.
Maar, als de krijgskans tegenviel,
De schand der neerlaag niet te ontrennen,
Maar onbeschroomd zijn val te erkennen,
Is 't kenmerk van een groote ziel.

Die waarheid zweefde ook u voor oogen:
En wie er prijs op lauwren stell',
Gij meldt, en zonder spijt, Röell!
Den uitslag van uw vruchtloos pogen.
En niet op u rust ook de schand;
Hen treft zij, die in dwaasheid roemden,
En 't wapen onverwinlijk noemden,
Dat gij zaagt splint'ren in uw hand.

Zoo toont gij, dat u geen verblinding
Bevangt, en bidt geen nieuwheid aan,
Hoe ook geroemd en voorgestaan;
Maar toetst die eerst aan de ondervinding.
Treê rustig voort op 't eigen spoor!
Slechts hun, die voor geen arbeid schuwen,
Maar onderzoek aan doorzicht huwen,
Leent Aesculaap een gunstig oor.

Tree voort! zoo zult ge u eer verwerven:
Zoo zal de naam, waar gij op boogt,
Een naam, in Nederland verhoogd,
Van u een nieuwen luister erven: —
En (roem noch lofspraak klinkt zoo schoon),
Zoo smaakt gij, als herstelde kranken
Aan u, naast God, hun redding danken,
Eens van uw vlijt het zaligst loon.

1837.

Mr J. VAN LENNEP.

AAN MIJNEN VRIEND

C. C. RÖELL,

BIJ ZIJNE BEVORDERING TOT

DOCTOR IN DE GENEESKUNDE.

Le temps! les ans! les jours! mots que la foule ignore!
Mots profonds qu'elle croit à d'autres mots pareils!
Quand l'heure tout à coup lève sa voix sonore,
Combien peu de mortels écoutent ses conseils.

V. Hugo.

De tijdstroom snelt voorbij, voor dat wij het ontwaren:
Men denkt aan morgen, en .... ook morgen is daarheen;
Zoo rollen dagen voort, zoo wiss'len maanden, jaren:
'T Genot heeft spoedig uit: herinn'ring blijft alleen.

Wèl hem, wien, als zijn geest terugblikt op 't verleden,
Geen wroeging sidd'ren doet of angstig zelfverwijt,
Maar die de vreugd geniet van een gelukkig heden,
De welverdiende vrucht van welbesteden tijd.

Hij wacht de toekomst af, ook wen ze omwolkt hem nadert,
Daar rampspoed kracht en moed, geen smart hem brengen kan;
Het goede zaad wordt vroeg door 't knaapje reeds vergaderd,
De jong'ling bouwt den grond, de vruchten oogst de man.

U schittert, mijn Röell! de toekomst heerlijk tegen,
En hel beschijnt uw pad de blijde voorspoedszon:
De liefde wenkt u toe en spelt u rijken zegen,
En vriendschap gaf u al wat z' ooit u geven kon.

En gij.... steeds bleef uw blik op gindsche toekomst staren,
Niet ijdel vloog uw tijd daarheen in lach en vreugd:
Gij mogt een' schat van kunde en wijsheid u vergâren,
En voegdet mannen-geest bij jaren van de jeugd.

Geluk dus met deez' dag, die 't zwoegen zal bekroonen!
U 't heiligdom ontsluit van menschenliefde en deugd!
Gij die uw roeping kent, zult harer waard u toonen,
En reddingsengel zijn voor ouderdom en jeugd.

Dat dan uw bootje zacht op 's levens golven drijve,
Als liefde aan pligt gesnoerd, u met haar loov'ren tooit!
Dat vriendschap t' allen tijde een bron van heil u blijve!
Ik blijf u steeds getrouw, vergeet dan mij ook nooit.

GRONINGEN.

J. N. RAMAER,
Med. Stud.